

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra ruského jazyka a literatury

**Potenciál cestovního ruchu v regionu pod
Kunětickou horou a okolí**
Bakalářská práce

Autor: Václav Vlachý
Studijní program: B7310 Filologie
Studijní obor: Cizí jazyky se zaměřením na cestovní ruch – anglický jazyk,
ruský jazyk (AJCRB-RJCRB)
Vedoucí práce: Ing. Eva Šimková, Ph.D.
Oponent práce: Mgr. Miroslav Půža, Ph.D.

Zadání bakalářské práce

Autor:	Václav Vlachý
Studium:	P19P0359
Studijní program:	B7310 Filologie
Studijní obor:	Cizí jazyky pro cestovní ruch - anglický jazyk, Cizí jazyky pro cestovní ruch - ruský jazyk
Název bakalářské práce:	Potenciál cestovního ruchu v regionu pod Kunětickou horou a okolí
Název bakalářské práce AJ:	Tourism potential in Kunětická Hora region and surrounding areas

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zaměřuje na analýzu potenciálu cestovního ruchu v mikroregionu obcí pod Kunětickou horou a okolí. V práci jsou popsány lokalizační a realizační předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu v oblasti. Jde zejména o přírodní a kulturně historické charakteristiky, dále pak stravovací a ubytovací služby včetně doplňkových služeb cestovního ruchu. Cílem práce je na základě zhodnocení základních předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu určit silné a slabé stránky zkoumané oblasti a navrhnout možnosti ke zvýšení návštěvnosti s ohledem na udržitelnost rozvoje cestovního ruchu v regionu.

Zelenka, J., Pásková, M. (2012): Výkladový slovník cestovního ruchu (Tourism - explanatory dictionary). Linde Praha, 768 s., ISBN 978-80-7201-880-2.

KOCOUREK, Jaroslav. Český atlas. Praha: Freytag & Berndt, 2008. ISBN 978-80-7316-286-3.

FALTYSOVÁ, Helena a František BÁRTA. Pardubicko. Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2002, c2001. Chráněná území ČR. ISBN 80-86064-44-1.

Svazek obcí pod Kunětickou horou. [online]. Copyright © 1998 – 2021 Dostupné z: <https://www.svazekpkh.oblast.cz/>

MAS Region Kunětické hory - MAS Region Kunětické hory. [online]. Copyright © 2021 Dostupné z: <https://www.masrkh.oblast.cz/>

Zadávací pracoviště: Katedra ruského jazyka a literatury,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Ing. Eva Šimková, Ph.D.

Oponent: Mgr. Miroslav Půža, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 22.11.2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou vypracoval pod vedením vedoucí bakalářské práce samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne

.....

Václav Vlachý

Anotace

VLACHÝ, Václav. *Potenciál cestovního ruchu v regionu pod Kunětickou horou a okolí*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2022. 65 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se zaměřuje na zhodnocení potenciálu cestovního ruchu v mikroregionu obcí pod Kunětickou horou a okolí. V práci jsou popsány lokalizační, realizační a selektivní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu v oblasti. Jde zejména o přírodní a kulturně historické charakteristiky, dále pak stravovací a ubytovací služby včetně doplňkových služeb cestovního ruchu. Cílem práce je na základě zhodnocení základních předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu určit silné a slabé stránky zkoumané oblasti a navrhnout možnosti ke zatraktivnění s ohledem na udržitelnost rozvoje cestovního ruchu v regionu.

Klíčová slova: atraktivnost, cestovní ruch, Kunětická hora, mikroregion, potenciál

Annotation

VLACHÝ, Václav. *Tourism potential in Kunětická Hora region and surrounding areas*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2022. 65 pp. Bachelor Thesis.

The bachelor thesis focuses on the analysis of tourism potential in the microregion of villages around Kunětická Mountain Castle and its surroundings. The thesis describes the main prerequisites needed for tourism development in the region. These particularly include the natural and cultural-historical characteristics, as well as food, accommodation services and additional tourism services. The aim of the study is to identify the strengths and weaknesses of the studied area and suggest ways to make the destination more attractive with regard to the sustainability of tourism development in the region.

Keywords: attractiveness, Kunětická Mountain Castle, microregion, potential, tourism

Obsah

Úvod.....	1
1 Význam cestovního ruchu.....	2
2 Předpoklady pro realizaci cestovního ruchu	4
2.1 Lokalizační předpoklady.....	5
2.1.1 Přírodní předpoklady	5
2.1.2 Kulturně historické předpoklady	8
2.2 Selektivní předpoklady	8
2.2.1 Politické faktory.....	9
2.2.2 Ekonomické faktory.....	9
2.2.3 Demografické faktory	10
2.2.4 Ekologické faktory.....	11
2.2.5 Subjektivní faktory	12
2.3 Realizační předpoklady.....	12
2.3.1 Doprava.....	13
2.3.2 Ubytovací zařízení	17
2.3.3 Stravovací služby	18
3 Vymezení regionu pod Kunětickou horou	21
3.1 Popis organizací a jejich činnosti na podpoře rozvoje cestovního ruchu	22
4 Zhodnocení potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu pod Kunětickou horou	25
4.1 Obecné předpoklady	25
4.2 Historicko-kulturní cestovní ruch	27
4.3 Sportovní cestovní ruch	32
4.4 Rekreační cestovní ruch.....	33
4.5 Cykloturistika.....	35
4.6 Přírodní atraktivita	35
5. Návrhy na zvýšení atraktivnosti v mikroregionu pod Kunětickou horou.....	38
Závěr	44
Zdroje teoretická část.....	46
Zdroje praktická část.....	47
Zdroje obrázky	49
Příloha.....	51

Úvod

Práce se zabývá zkoumáním potenciálu cestovního ruchu v mikroregionu pod Kunětickou horou, který se nachází na severu Okresu Pardubice, jehož dominantou je stejnojmenný středověký hrad. To, jak oblast disponuje cestovním ruchem je dáno potenciálem, který určuje míru přitažlivosti především pro turisty, kteří se rozhodnou danou oblast navštívit. Vystoupil a Šauer (2006, s. 153) určují potenciál cestovního ruchu jako „*proces vyhodnocování podmínek daného území pro rozvoj cestovního ruchu.*“ Určení pravého potenciálu je důležité pro tvoření budoucí nabídky cestovního ruchu pro určitou oblast. Destinace je důležité analyzovat a poskytnout správnou strategii pro další rozvoj, jelikož v současné době cestovní ruch tvoří významnou oblast hospodářství, podílí se také na zvyšování životní úrovně obyvatelstva a postupně se stává nedílnou součástí běžné spotřeby lidí (Indrová, 2008). V teoretické části této práce se zaměřuji především na uvedení a charakteristiku základních rysů cestovního ruchu a předpokladů nutných pro jeho rozvoj. Mezi předpoklady patří faktory lokalizační, které zahrnují přírodní a kulturně-historické atraktivity; selektivní, které určují předpoklady pro výběr destinace a realizační, které obsahují především ubytovací, stravovací a dopravní služby. V příloze jsou uvedeny informace a termíny potřebné pro porozumění hodnocení potenciálu cestovního ruchu a doplňující obrázky.

Cílem práce je na základě zhodnocení základních předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu určit silné a slabé stránky zkoumané oblasti a s tím navrhnout možnosti ke zatraktivnění s ohledem na udržitelnost rozvoje cestovního ruchu v regionu. První polovina praktické části obsahuje popis oblasti – lokalizační předpoklady, které se zde vyskytují a stručný popis realizačních a selektivních faktorů. Po uvedení charakteristik následuje analýza, která má za cíl určit míru využití cestovního ruchu, shrnout atraktivnost, možnosti a nedostatky, které se k daným předpokladům vztahují s komentářem a různými návrhy na zatraktivnění. Pro rozčlenění charakteristik mikroregionu je použita SWOT analýza. V závěru je obsaženo shrnutí celé práce a jsou uvedeny konečné výsledky.

Téma na tuto práci bylo vybráno, jelikož mikroregion skrývá mnoho nevyužitého potenciálu a méně známé atraktivity, které stojí za rozbor.

1 Význam cestovního ruchu

Cestovní ruch je podle organizace UNWTO mezinárodně definován jako „*činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času, obchodu a za jinými účely nevztahujícími se k činnosti, za kterou jsou z navštíveného místa odměňováni.*“ (Zelenka a Pásková, 2012).

Prvně je nutné si upřesnit, co vše představuje a zahrnuje cestovní ruch. Pod pojmem cestovní ruch si pravděpodobně nejvíce lidí vybaví aktivitu, jež je nejčastěji spojována s odpočinkem a relaxací. Nicméně cestovní ruch dokáže též představovat faktor sebevzdělávání, vzájemné tolerance, dozvídání se o legitimních rozdílech mezi národy a kulturami a jejich různorodostí (Globální etický kodex cestovního ruchu UNWTO).

V hierarchii potřeb člověka se cestovní ruch postupně přesunuje z potřeb luxusních do potřeb běžných, které jsou nedílnou součástí života. Rozvoj cestovního ruchu je především podporován řadou faktorů, které souvisejí s růstem počtu obyvatelstva naší planety, zlepšováním jejich zdravotního stavu a zvyšováním vzdělanosti, která postupně překonává komunikační bariéry a podněcuje touhu po poznání nových míst, kultur a prožití neobvyklých zážitků. Jedním z hlavních podnětů pro rozvoj cestovního ruchu je i postupující globalizace, spojená se soustřeďováním lidí do velkých aglomerací a rozšiřováním moderních technologií, které umožňují bezproblémovou komunikaci a rychlé překonání vzdáleností (Indrová, 2008).

Cestovní ruch má tedy dva hlavní prvky jeho využití, například podle Ryglové (2009) je nutné přistupovat k cestovnímu ruchu ve dvou hlavních rovinách. První rovinou je oblast spotřeby, kdy je brán jako způsob uspokojování potřeb a druhé hledisko zahrnuje oblast podnikatelských příležitostí, kdy je cestovní ruch významnou součástí ekonomiky společnosti. Mezi některé ekonomické přínosy patří zdroj deviz, podíl na tvorbě hrubého domácího produktu, tvorba pracovních příležitostí a podpora zvyšování životní úrovně obyvatel.

Zelenka a Pásková (2012) popisují cestovní ruch jako komplexní společenský jev, který

se prolíná mnoha oblastmi bez jakýchkoli pevně stanovených hranic. Jak již bylo zmíněno, tento jev je podporován narůstající mobilitou lidí, kteří jsou motivováni uspokojováním svých potřeb. Jedním z aspektů cestovního ruchu je široká škála způsobů, jak tyto potřeby lidí uspokojit. Primárním je zejména potřeba poznání, potřeba intenzivního prožitku a vzrušení, potřeba změny životního stylu, odpočinek, relaxace nebo potřeba navázání nových sociálních vztahů. Účely, za kterými účastníci cestovních pohybů vyhledávají, se dělí na různé formy, které jsou popsány v příloze I.

Z objektivního hlediska je však i cestovní ruch nositelem negativních vlivů, a to hlavně při jeho nadměrném využití. Například se tento problém dá pozorovat na dopravě, kdy při přehlcení může docházet k zácpám a nehodám. Mnohé negativní vlivy, které cestovní ruch přináší, se týkají narušování životního prostředí, především krajiny a přírody, s čímž souvisí znečištění vzduchu či vody a též poškozování sociálního a kulturního dědictví. Cestovní ruch může i negativním způsobem podporovat přenos nemocí. Dále působí dopady vzniklé cestovním ruchem na prostředí hlukem a kriminalitou (Šauer, Vystoupil, Holešinská a kol., 2015). Důležitou součástí cestovního ruchu je také jeho trvalá udržitelnost. „*Udržitelný rozvoj vymezujeme jako takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby...*“ (Ryglová, 2009, s. 160). Nepřetržitý růst cestovního ruchu za sebou totiž zanechává nežádoucí problémy, především v oblasti životního prostředí, kdy nadměrným využíváním lokality dochází k jejímu znehodnocení. Dále pak v oblasti sociálně-kulturní, kde může docházet ke změně hodnot a chování místních obyvatel, která ohrožuje původní způsob života z hlediska přítomnosti cestovního ruchu a jeho působení. V ekonomické oblasti se může rozvoj cestovního ruchu negativně projevit prostřednictvím skrytých nákladů. Proto je důležité zvyšovat morální odpovědnost ke kvalitě životního prostředí a trvale udržitelnému rozvoji (Ryglová, 2009).

2 Předpoklady pro realizaci cestovního ruchu

Hlavní kapitola teoretické části se zaměřuje na identifikaci podmínek potřebných pro rozvoj cestovního ruchu v dané oblasti. Tyto podmínky je důležité popsat, jelikož umožní více pochopit, v jak velké míře je cestovní ruch v dané lokalitě rozvinut a určit případné silné a slabé stránky. Primární podmínky tvoří předpoklady lokalizační, selektivní a realizační, jejichž grafické uspořádání je níže zobrazeno. Předpoklady cestovního ruchu jsou definovány jako „*souhrn přírodních a antropogenních aspektů včetně jejich mnohoúrovňových vazeb, které vytvářejí předpoklady pro realizaci cestovního ruchu.*“ (Zelenka a Pásková, 2012, s. 454).

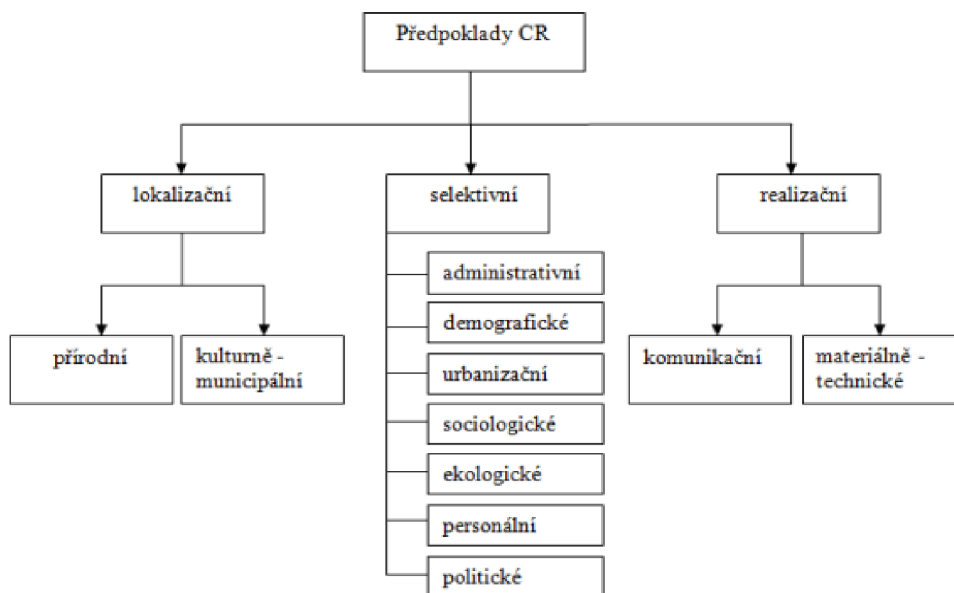

Schéma. 1 – Předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu (Drobná a Morávková, 2004, str. 21).

Schéma znázorňuje tři předpoklady a jejich rozdělení do podskupin, které zastupují určité aspekty podílející se na rozvoji a existenci cestovního ruchu. Lokalizační faktory primárně definují potenciál cestovního ruchu v území. Realizační faktory vytvářejí předpoklady pro jeho využití. Za selektivní faktory se považují ty činitele, které ovlivňují poptávku po cestovním ruchu (Vystoupil a Šauer, 2006).

Z ekonomického hlediska mají tyto faktory taktéž svůj význam a určitým způsobem

ovlivňují potenciál rozvoje cestovního ruchu:

- lokalizační – faktory, které vytvářejí možnosti pro rozvoj lokalizace ve vztahu nabídky,
- selektivní – faktory, které stimulují vznik cestovního ruchu ve funkci poptávky,
- realizační – faktory, které umožňují faktickou realizaci rozvoje.

Vzájemné spojení dvou funkčně odlišných faktorů – lokalizačních a selektivních předpokladů – má potom za následek migrační charakter cestovního ruchu (Vystoupil a Šauer, 2006). V následujících třech kapitolách jsou popsány tyto tři základní faktory.

2.1 Lokalizační předpoklady

Lokalizační podmínky cestovního ruchu rozhodují o využití cestovního ruchu a atraktivitě konkrétní oblasti z hlediska několika měřítek. Faktory, které rozhodují o využití konkrétní oblasti cestovním ruchem se dělí z hlediska přírodních a kulturních možností a charakteru společenských podmínek a atraktivit. Jak již bylo zmíněno, o jejich využití pak rozhodují selektivní a realizační podmínky. Půvabnost závisí na úrovni kvality především dvou faktorů – přírodních předpokladů a kulturně historických předpokladů (Vystoupil a Šauer, 2006).

2.1.1 Přírodní předpoklady

Následující kapitola vychází ze zdroje Vystoupil a Šauer (2006), není-li uvedeno jinak.

Podmínkami, které mají největší vliv na atraktivitu krajiny, jsou přírodní předpoklady. Ty jsou ve vysoké míře stacionární, tedy neměnné. Ojedinělost těchto předpokladů činí danou oblast přitažlivější.

Důležitou součástí, která hraje roli ve sféře přírodních předpokladů je reliéf, který je jednou z hlavních podmínek, jež se podílí na tvorbě atraktivnosti krajiny z hlediska cestovního ruchu. Reliéf tvoří soubor veškerých povrchových forem přírodního prostředí, je výsledkem působení exogenních a endogenních sil. Různorodost krajiny a její přitažlivost pro cestovní ruch závisí na pestrosti reliéfu. Pestřejší reliéf má přitažlivější předpoklady na využití krajiny z hlediska cestovního ruchu než ten, který je méně

různorodý. Dále podle autorů reliéf nejvíce podmiňuje výskyt a lokalizaci faktorů, které napomáhají rozvoji pro rekreaci. V současné době reliéf intenzivně modeluje člověk. Nejdůležitější prvky reliéfu, díky kterým má vliv na cestovní ruch jsou formy povrchu, které určují základní typ rekreačního využití. Dalšími důležitými faktory jsou výšková poloha, vertikální členitost reliéfu, která ovlivňuje estetickou hodnotu a celkový vzhled krajiny a patří k důležitým ukazatelům vhodnosti území pro turistiku a horizontální členitost reliéfu (hustota říční sítě, délka údolí).

Ne jenom reliéf, ale i klima tvoří základní přírodní předpoklady pro rekreaci. Pro cestovní ruch mají největší význam dva podnebné pásy, a to mírný a subtropický. Ostatní pásy nejsou pro masové využití cestovním ruchem a pro dlouhodobé pobyty vhodné, především z hlediska extrémních hodnot klimatických veličin jako jsou rozsahy srážek, teplot, tlaku atd. (Čerba, 2005). V mírném pásu klima především ovlivňuje předpoklady pro zimní sporty, rekreaci a rozšiřuje turistickou sezónu. Nároky na kvalitu klimatických faktorů z hlediska cestovního ruchu jsou proto důležité.

I meteorologické jevy mají vliv na využití oblasti cestovním ruchem. Meteorologickými jevy se myslí průměrná teplota, počet letních dní, intenzita dešťových a sněhových srážek, výška sněhové pokrývky, délka slunečního svitu, relativní vlhkost, inverze, oblačnost, vítr, mlhy nebo i tlak a kvalita vzduchu.

Dalším signifikantním aspektem, který má vliv na cestovní ruch, je vodstvo, které autoři označují jako jeden z nejvýznamnějších prvků přírodního rekreačního potenciálu. Vodstvo zahrnuje například moře, jezera, umělé vodní nádrže či podzemní vody. Vodní plochy určují rozsah a intenzitu směrů turistických proudů a rekreačních pobytů. Podle statistik je více než 40 % rekreační ubytovací základny soustředěno kolem vodních ploch a toků. *„Stojaté i tekoucí vody umožňují kromě koupaní i provozování řady vodních sportů, rybolov a vodní turistiku. Na intenzitu využívání povrchových vod má rovněž velký vliv jejich geografická poloha.“* (Vystoupil a Šauer, 2006, s. 62). Jezera jsou *„přirozené vodní plochy různého tektonického, krasového, sopečného anebo jiného původu.“* (Vystoupil a Šauer, 2006, s. 63). Rekreační užití jezer závisí na geografické poloze, a hlavně na klimatických poměrech daného místa během letních měsíců, kdy jsou jezera využívány na víkendovou rekreaci, vodní sporty a rybolov. Mezi další typy vodstva se řadí umělé vodní nádrže. Tato skupina zahrnuje přehradní nádrže a rybníky. Umělé

vodní nádrže mají značný význam pro cestovní ruch především u vnitrozemských států, jako je Česká republika. Přehradní nádrže jsou vybudovány s primárním cílem hospodářského využití, ale mají i velký význam na rozvoj dlouhodobé, ale také krátkodobé rekreace. Některé nádrže jsou postaveny specificky za účelem rekreace a jsou i tím pádem více využívané. Rybníky jsou primárně uměle budovány k chovu ryb, dají se ale využít pro rekreaci, především rekreační rybníky. Během zimy se rybníky při jejich zamrzání dají užívat k realizaci zimních sportů a jsou častým terčem široké veřejnosti, která ledový povrch využívá zejména k bruslení či jiným aktivitám.

Dále jsou pro cestovní ruch důležité i řeky, které se zpravidla uplatňují v uspokojování krátkodobých forem cestovního ruchu, a hlavně ve formě vodní turistiky. Atraktivnost vodních toků zvyšují také i různé vodní útvary, které se v konkrétní situaci mohou stát primárním zdrojem přitažlivosti pro turisty.

Posledním užitečným přírodním prvkem jsou podzemní vody a prameny. Ty ovlivňují rekreační využití krajiny v okolí místa, kde vyvěrají na povrch. Jejich význam záleží zejména na minerálním složení a teplotě.

Do lokalizačních předpokladů patří i význam fauny a flóry. Autoři flóru a faunu označují s porovnáním s ostatními přírodními předpoklady za méně významnou pro rozvoj cestovního ruchu. Nejdůležitější částí flóry v České republice jsou lesy. Tuto myšlenku dále autoři podporují tvrzením, že v oblastech, které nevynikají jinými přírodními pozoruhodnostmi, je les jediným a hlavním předpokladem pro rekreační využití.

Významnou složkou pro cestovní ruch jsou také rezervace, národní parky a chráněné oblasti (Čerba, 2005). Dále pak i botanické a zoologické zahrady. Živočichové se z hlediska rekreace uplatňují pro speciální typy cestovního ruchu spojené s lovem zvěře a rybolovem. Výskyt některých živočichů může mít však i negativní vliv na turisty (např. komáři, šváby atd.) (Čerba, 2005). Většinou má ovšem negativní vliv právě cestovní ruch na přírodní složky krajiny Země.

Přírodní uspořádání krajiny je tedy velmi důležité z hlediska atraktivnosti a rekreačního využití. Dalším prvkem, který též napomáhá potenciálu určité oblasti jsou kulturní a historické objekty.

2.1.2 Kulturně historické předpoklady

Tyto předpoklady se odlišují tím, že nevznikly přirozeně, ale činností působením člověka. Pro tuto skupinu atraktivit je charakteristické bodové rozmístění, jelikož nezabírají plošně určitou část krajiny. Jsou to také atraktivity, které svou hodnotou přitahují určitý okruh návštěvníků, přičemž samy o sobě jsou součástí potenciálu krajiny (Vystoupil a Šauer, 2006).

„Význam a využitelnost kulturně-historických daností se stupňuje, jsou-li lokalizované v prostorech funkčně využívaných jinými formami cestovního ruchu.“ (Vystoupil a Šauer, 2006, s. 64). Dále například Vystoupil a Šauer (2006) vydělili kulturně-historické předpoklady na tři podskupiny:

- kulturně-historické památky – památky tohoto charakteru mají na podíl předpokladů největší význam. Mají také významný vliv na poznávání a poučení v mezinárodním i domácím cestovním ruchu. Jejich prostřednictvím se účastníci seznamují s historií, architekturou, technickými památkami a kulturou konkrétních atraktivit. Památky mohou představovat určité styly, jako například architektonické, technické, národně-historické nebo přírodní. Dají se sem zahrnout i architektonická díla, užitkové stavby, sídelní komplexy a památníky.
- kulturní zařízení – řadí se sem muzea, galerie, knihovny, divadla, hudební sály, kina, hvězdárny a skanzeny (Vystoupil a Šauer, 2006).
- společenské akce – tato skupina zahrnuje různé typy festivalů, karnevaly, lidové tradice – folklór, sportovní akce, veletrhy, výstavy, semináře, konference, kongresy, symposia a zábavní parky (Čerba, 2005).

Atraktivity dané oblasti jsou největším motivem příjezdu účastníků. Kromě pamětihodností si účastníci dále vybírají destinaci na základě vlivů, které označují jako selektivní předpoklady.

2.2 Selektivní předpoklady

Druhou hlavní podmínkou pro rozvoj cestovního ruchu dané oblasti jsou selektivní předpoklady. *„Selektivní nebo také stimulační faktory stimulují vznik a rozvoj cestovního*

ruchu ve funkci poptávky a mohou být vymezeny také jako faktory povahy.“ (Ryglová, 2009, s. 26). Tyto předpoklady se vyznačují především vlivem na výběr účasti obyvatelstva na cestovním ruchu a podmiňují selekci v řadách obyvatelstva. Na rozdíl od lokalizačních předpokladů jsou selektivní předpoklady více proměnné. (Vystoupil a Šauer, 2006).

Ryglová (2009) rozděluje selektivní faktory na objektivní a subjektivní. Objektivní faktory tvoří základní podmínku rozvoje cestovního ruchu. Existuje celá řada objektivních faktorů, působících na rozvoj cestovního ruchu. Mezi objektivní faktory se nejčastěji řadí faktory, které jsou popsány v následujících kapitolách. Mezi selektivní faktory patří faktory, které působí na člověka individuálně.

2.2.1 Politické faktory

Prvním faktorem, který má vliv na obyvatelstvo při výběru destinace cestovního ruchu, jsou politické faktory. V politických faktorech největší roli hraje aktuální politická situace daného státu nebo oblasti, která má místní nebo celosvětový dopad na cestovní ruch. Důležitou složkou pro rozvoj vnitrostátního i mezinárodního cestovního ruchu dané země je politická stabilita, která zajišťuje větší šanci příjezdu turistů. Demokratická společnost cestovní ruch nejčastěji podporuje. Naopak totalitní a represivní režimy se snaží cestovní ruch omezovat (Čerba, 2005). Mezi konkrétní příklady sem patří celkové složení politického systému (politické strany, frekvence střídání vlád, členství ve spolcích) (Ryglová, 2009).

Konfliktní situace znamená degradaci cestovního ruchu. Typickým příkladem může být válečný konflikt na Ukrajině, kvůli kterému byl kriticky zasažen cestovní ruch. Mezi nejdůležitější politické faktory patří tedy již zmíněná stabilita, dále pak hraje roli aktuální uspořádání, jak moc danou oblast pohlcuje válka, terorismus, nacionalismus, rasismus, bezpečnostní situace, kriminalita, teror, násilí, emigrace atd. (Vystoupil a Šauer, 2006; Zelenka a Pásková, 2012).

2.2.2 Ekonomické faktory

I ekonomická situace dané lokality hraje roli při výběru destinace. Hlavními znaky

ekonomického faktoru jsou dosažená životní úroveň populace, ekonomická stabilita, průměrný příjem, podpora podnikání, nezaměstnanost nebo směnitelnost mzdy (Vystoupil a Šauer, 2006).

Dále zde hraje roli i volný čas, který se odráží v růstu poptávky po cestovním ruchu. Ve vyspělých zemích se díky více volnému času stává účast na cestování otázkou životního stylu a běžné existenční potřeby pro většinu obyvatelstva. Finančně lépe situované vrstvy zpravidla vyhledávají místa dražší. Zkrácení pracovní doby a prodloužení dovolených přispělo zapojovat stále větší počet obyvatel do sféry cestovního ruchu (Vystoupil a Šauer, 2006; Čerba, 2005).

Vztah ekonomiky a cestovního ruchu se dá měřit podle různých ukazatelů, například podílem služeb na tvorbě HDP, výdaji obyvatelstva na služby spojené s cestovním ruchem nebo výší příjmů ze zahraničního cestovního ruchu (Ryglová, 2009).

2.2.3 Demografické faktory

Demografické faktory sledují různé demografické skupiny a jejich odlišné nároky a preference. Skupiny se mohou lišit podle počtu a struktury členů domácnosti, mentality nebo životního stylu. Jiné rekreační nároky a preference má např. rodina s dětmi, mladí lidé, jednotlivci nebo staré obyvatelstvo. Tyto různorodé požadavky člověka po cestovním ruchu mají důležité využití v marketingu např. při plánování infrastruktury zařízení volného času. Na věku záleží i výběr formy cestovního ruchu danými subjekty, které se musí poptávce přizpůsobit (Vystoupil a Šauer, 2006; Čerba, 2005).

Například Čerba (2005) uvádí, že mladí volí spíše zájezdy se sportovním zaměřením a starší upřednostňují formy poznávací a pobytové. Největší zájem o cestovní ruch projevují osoby ekonomicky aktivní a pracovníci ve službách. Kritickým faktorem je i dosažený stupeň kultury a vzdělání společnosti. Skupiny obyvatelstva, které vykazují vyšší stupeň vzdělání, se vyznačují větší aktivitou v cestovním ruchu, jelikož mají větší touhu po poznání. Jiné nároky má venkovské a městské obyvatelstvo, zejména na víkendovou rekreaci, ať po stránce kvantitativní nebo kvalitativní. Víkendové a krátkodobé rekreace se účastní především městské obyvatelstvo. Roli v atraktivnosti dané oblasti hraje i počet obyvatel, hustota obydlení, sociální role a urbanizace. Od

počátku 20. století vzrostl počet obyvatel ve městech téměř desetkrát, vznikly velké městské aglomerace, které mají na cestovní ruch největší požadavky (Vystoupil a Šauer, 2006; Čerba, 2005).

Dále například v průmyslově rozvinutých oblastech, ve kterých je životní úroveň obyvatelstva vyšší v porovnání s méně rozvinutými oblastmi, můžeme sledovat větší účast v cestovním ruchu. Volný čas koncem týdne je zejména využíván k cestování v rekreačních formách u obyvatel velkých měst. Urbanizované prostředí a industrializace totiž neumožňuje městskému člověku přiměřený odpočinek po práci a izoluje obyvatelstvo od přírody. Tempo růstu takových prostředí má dopad na fyzické a psychické rysy člověka. Proto vzniká u obyvatel měst potřeba aktivního odpočinku mimo městské prostředí, kde cílem je fyzická a zejména psychická rehabilitace (Vystoupil a Šauer, 2006).

Podle studia, které uvádí Vystoupil a Šauer (2006) se na cestovním ruchu podílí nejvíce účastníků podle určitých vlastností, ke kterým se vážou lidé s vysokými příjmy, osoby svobodných povolání, obyvatelé velkých aglomerací, věkové skupiny mezi 36. až 46. rokem i do 65 let, osoby z malých domácností a rodiny se školou povinnými dětmi. Nejnižší intenzitu naopak zaznamenávají lidé s nízkými příjmy, zemědělci, pracovníci, senioři, maloobchodníci, řemeslníci, malé děti a osoby starší 75 let, obyvatelé z obcí méně jak 2000 obyvateli a osoby z velkých domácností.

Největší roli tedy hrají příjmy a povolání. Z těchto dat se dá shrnout, že intenzita cestovního ruchu roste se vzděláním, postavením v zaměstnání, velikostí místa trvalého bydliště a klesá s věkem (Vystoupil a Šauer, 2006).

2.2.4 Ekologické faktory

Mimořádně důležitým faktorem při výběru destinace je její současná ekologická situace. Tento faktor zahrnuje životní prostředí a jeho udržování a budoucnost (Zelenka a Pásková, 2012).

Pro cestovní ruch je důležité atraktivní prostředí, a to více než ve většině ostatních odvětví. Narušení krajiny, tím pádem půdy, vody, ovzduší, zvířat a rostlin vede k narušení

cestovního ruchu. V oblastech velké koncentrace nebo tam, kde se masově rozvíjí cestovní ruch, může být ohrožena kvalita přírody. Je proto důležité pokusit se o sladění vlivu lidských aktivit s obnovitelným přírodním potenciálem, a nejen ho udržovat, ale i rozvíjet (Vystoupil a Šauer, 2006).

Ryglová (2009) uvádí, že nejvíce negativní dopady mají na cestovní ruch faktory jako znečištění vody, ovzduší a půdy, hluk a narušení obrazu krajiny. Dále autorka uvádí jednu z možností, jak přispět ke snaze redukování negativních dopadů, a to uplatněním principů demarketingu, tedy kdy se snažíme cíleně snížit poptávku a tím zamezit vysoké koncentraci turistů, především na ohrožených územích.

Dalšími způsoby jsou například zpoplatnění návštěvy, regulace a řízení objemu návštěvnosti, opatřeními na snížení nebo odstranění emisí atd. (Vystoupil a Šauer, 2006; Ryglová, 2009).

2.2.5 Subjektivní faktory

Poslední skupinou selektivních faktorů jsou subjektivní faktory. Vliv těchto faktorů na uživatele je více individuální než u objektivních faktorů. Do této kategorie patří řada psychologických faktorů a dalších pohnutek, kterými je ovlivňováno rozhodování jednotlivce nebo skupiny obyvatel k účasti na cestovním ruchu a k výběru lokality pro cestovní ruch. Velkou roli zde hraje kulturní úroveň obyvatel, určité postoje a vnímání, reklama, propagace, zkušenost, pověst, módnost apod. (Ryglová, 2006; Čerba, 2005).

Při ovlivnění poptávky po destinaci je potřebné brát v úvahu určité postoje účastníků, jelikož právě ti si oblast vybírají na základně výše uvedených aspektů. Z většiny případů se jedná o objektivní stanoviska, podle kterých většina účastníků oblast vybírá, neobvykle ale účastníci mohou vyhledávat oblast právě i díky jejich negativním vlivům. Uskutečnění cestovního ruchu ve vybrané destinaci pak mají na svědomí realizační předpoklady.

2.3 Realizační předpoklady

Posledním typem předpokladů jsou realizační předpoklady. Realizační podmínky mají dominující vliv na využití cestovního ruchu a umožňují svou existencí vlastní uskutečnění

(Ryglová, 2009; Vystoupil a Šauer, 2006). K uskutečnění podmínek pro cestovní ruch dochází prostřednictvím materiálně technické základny a dopravy. Pod pojmem materiálně technická základna cestovního ruchu se chápou všechna zařízení, která umožňují nebo podporují realizaci cestovního ruchu. Řadí se sem zařízení, jež bezprostředně slouží turistům (Vystoupil a Šauer, 2006).

Vystoupil a Šauer (2006) do materiálně technické základny řadí:

- ubytovací zařízení,
- stravovací zařízení,
- sportovně rekreační zařízení a zábavní zařízení,
- cestovní kanceláře,
- dopravní zařízení.

Právě doprava, ubytovací služby a stravovací služby patří k třem nejvíce významným prvkům realizačních podmínek, které jsou dále popsány.

2.3.1 Doprava

Dopravní síť a dopravní prostředky patří k základním předpokladům prostorové realizace a rozvoje cestovního ruchu a rekreace (Vystoupil a Šauer, 2006).

Doprava zajišťuje přepravu cestujících z místa jejich trvalého bydliště na místa přechodného pobytu, přičemž výkonem dopravy je přeprava. Nejčastějším dělením je členění dopravy podle druhu prostředku na

- silniční,
- železniční,
- letecké,
- lodní,
- ostatní (vertikální doprava, městská doprava, cyklodoprava...) (Štěpánková, 2010).

Doprava v cestovním ruchu poskytuje kromě své primární funkce přepravy další dodatečné služby, jako je přeprava zavazadel, poskytování informací o dopravních spojeních, rezervace míst v daných prostředcích, prodej dopravních cenin a vyřizování reklamací jízdného (Drobná a Morávková, 2004).

Silniční doprava je provozována silničními vozidly. Jedná se o motorová nebo nemotorová vozidla, která jsou vyrobena za účelem provozu na pozemních komunikacích. Silniční doprava je zároveň i nejvíce rozšířený typ přepravy v České republice (Špirková, 2019).

Špirková (2019) považuje za nejvíce používaná silniční vozidla v cestovním ruchu osobní automobily, autobusy, motocykly, obytné automobily, přípojná vozidla, obytné přívěsy a ostatní silniční vozidla jako jsou jízdní kola nebo sportovní koloběžky.

„Pozemní komunikace je dopravní cesta určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci, včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti.“ (Špirková, 2019, str. 8). Pozemní komunikace se dělí na dálnice, silnice pro motorová vozidla a účelové a místní komunikace. Dálnice jsou nejrychlejší metodou přepravy silničních vozidel. Jsou typické plynulostí jízdy, snížením opotřebení vozidel a nižší nehodovostí. Naopak výstavba dálnic je investičně a finančně náročný proces (Drobná a Morávková, 2004).

V posledních letech narostlo využívání obytných aut a obytných přívěsů. Nejedná se již pouze o sezónní záležitost zaměřenou pouze na letní období. Především díky vysokému komfortu vybavení těchto druhů vozidel jsou obytná auta a obytné přívěsy využívány už i celoročně. V obytných autech a obytných přívěsech je totiž vyspělá elektronika, jakou je například satelitní vysílání, počítačové připojení, vestavěné GPS, kamery monitorující zadní výhledy atd. Dovolena v obytném voze a s obytným přívěsem přináší volnost pohybu při cestování (Špirková, 2019).

I karavaning má bohatou historii v České republice, jelikož navazoval na turistiku organizovanou již od počátku 19. století Klubem českých turistů. Stabilní nárůst je zaznamenán i u pronájmů obytných aut a obytných přívěsů. Díky silné poptávce o využití těchto dopravních prostředků v rámci cestovního ruchu došlo v posledních letech k nárůstu jejich půjčoven, případně k rozšíření nabídky již stávajících firem. Díky nárůstu sdílené ekonomiky je populární i carsharing, tedy půjčování automobilů a taxislužba (Špirková, 2019).

Doprava se dá dělit i podle způsobu frekventovanosti využití na pravidelnou a nepravidelnou. Pravidelná silniční doprava je doprava, která se řídí podle jízdních řádů. Jedná se tedy o městskou a meziměstskou dopravu. Nepravidelná doprava se uskutečňuje na základně objednávky předem u dodavatele služby. Uspokojuje přepravní potřeby jen určité skupiny cestujících po dohodnuté trase dopravní cesty s dohodnutými zastávkami a v dohodnutém čase. Tento typ dopravy se týká zájezdů a okružní nebo vyhlídkové jízdy (Špírková, 2019).

Mezi výhody silniční dopravy se řadí vysoká mobilita, tzn. dojezd do téměř všech míst a středisek, flexibilita – rozvětvená silniční síť, vyhovující přepravní rychlost, možnost přerušení jízdy, možnost spolupráce s dalšími druhy dopravy. Mezi nevýhody silniční dopravy patří velká zátěž pro životní prostředí, vysoká nehodovost, vliv vnějších faktorů (počasí) na plynulost dopravy a obecně malá kapacita dopravních prostředků (Štěpánková, 2010).

Další rozdělení podle druhů dopravního prostředku zastupuje železniční doprava. „*Železniční doprava zabezpečuje přepravu účastníků železničními osobními vozy.*“ (Štěpánková, 2010, s. 21). Železniční síť je složitý technologický komplex infrastruktury, který se skládá z vozového parku, dopravní cesty, stanic a zastávek a technického zázemí. Základními druhy železniční dopravy z pohledu cestovního ruchu jsou pravidelné linky, turistické, příležitostní, nostalgické vlaky a vlaky na objednávku. Jízda nostalgickým vlakem často patří do zážitkového cestovního ruchu a jeho provoz může být rozšířen o služby průvodcovské s výkladem o trati (Špírková, 2019).

Trendy dalšího rozvoje železniční dopravy jsou především ve zvyšování rychlosti a komfortu přepravy, integrace s dalšími druhy dopravy, využívání nových technologických řešení a informačních technologií při budování a rozvoji, rezervaci míst v dopravních prostředcích a při prodeji dopravních cenin. Možnost je i cestování s kolem, kterou se železniční dopravci snaží rozšířit. Jsou tedy do provozu nasazování vozidla s větší kapacitou pro jízdní kola. (Špírková, 2019).

Špírková (2019) kromě dopravních a přepravních služeb, které jsou pro vlakovou dopravu primární, uvádí některé služby doplňkové, do kterých řadí využití vlaku jako úschovnu zavazadel, nabídku ubytovací služby v lůžkových a lehátkových vozech

a stravovací služby v jídelních a bufetových vozech. Železniční dopravci také provozují půjčovny jízdních kol a koloběžek.

K výhodám železniční dopravy patří hromadnost, plynulost a bezpečnost, pohodlnost, nezávislost na přírodních vlivech, přeprava dlouhých a těžkých zavazadel a nízká zatíženost životní prostředí oproti ostatním druhům dopravy. K nevýhodám patří primárně špatná dostupnost do určitých míst a pokrytí (Štěpánková, 2010).

Velký podíl na přepravě má letecká doprava, která se dle Špírkové (2019) velmi prudce rozvíjí. Důvodem podle autorky není pouze technický a technologický rozvoj, ale také ekonomické podmínky a konkurence mezi dopravci.

V současné době tvoří síť letištní infrastruktury České republiky přes devadesát letišť s civilním provozem. Dále pak letiště místního či lokálního významu, která jsou převážně aeroklubového charakteru a jsou určena zejména ke sportovnímu nebo rekreačnímu létání (Špírková, 2019).

Na vzestupu v letecké dopravě začínají být nízkorozpočtové letecké společnosti, které místo pohodlí a občerstvení nabízejí výhodnější ceny pro cestující. Na palubě letadel dopravci poskytují většinou jen základní servis. Na základě kvality a rozsahu se určuje přepravní třída. Nejvyšší třídou je first class, která slibuje nejlepší kvalitu. Dále pak následuje business class. Nejvíce častou třídou je economy class. Co se týče četnosti letů, pravidelná doprava je monitorována podle letových řádů. Opačným druhem je charterová doprava, předem objednaný nepravidelný let, v němž je letadlo pronajímáno nájemci. Z hlediska cestovního ruchu se může jednat o nájem cestovní kanceláři (Drobná a Morávková, 2004).

Mezi výhody letecké dopravy se dá zahrnout vysoká přepravní rychlost, pohodlí a bezpečnost dopravy. Mezi nevýhody se pak dá zařadit potenciální strach z létání u lidí, a tím pádem odrazení od využití letecké služby, vysoké provozní náklady a z toho vysoké ceny jízdného a negativní vliv na životní prostředí (Štěpánková, 2010).

Posledním hlavním typem členění dopravy podle druhů dopravního prostředku je lodní doprava. Z hlediska využití se dělí na osobní a nákladní. Ve vnitrozemském prostředí

dále pak na říční dopravu a dopravu na vodních plochách, jako jsou jezera a vodní nádrže (Štěpánková, 2010; Špirková, 2019).

V rámci typů, na které se lodní doprava rozděluje, vyčleňují Drobná a Morávková (2004) dva druhy. Prvním jsou vyhlídkové plavby po řekách jezerech a vodních plochách, jejichž cílem je poznání. V tomto případě je i možná přítomnost průvodce a jeho výkladu. Druhým typem plaveb jsou okružní rekreační plavby, kde je hlavním rozdílem pobyt na samotném plavidle a výběr z širšího sortimentu doplňkových služeb. Populární je též sjíždění divokých řek na gumových člunech, vorech nebo jiných prostředcích a jachting.

Výhody lodní dopravy tvoří kapacita plavidel, pohodlí a cena. Nevýhody lodní dopravy jsou charakteristické malou přepravní rychlostí a menší dostupností středisek cestovního ruchu (Štěpánková, 2010).

2.3.2 Ubytovací zařízení

Další součástí materiálně-technické základny realizačních předpokladů jsou ubytovací zařízení. Ubytovací zařízení jsou objekty, prostory nebo plochy, kde je veřejnosti poskytováno ubytování. Kapacita těchto zařízení je využívána zejména pro cestovní ruch. Existuje mnoho různých typů, lišících se velikostí, vybaveností, umístěním, kvalitou a rozsahem služeb a segmentem hostů (Zelenka a Pásková, 2012; Šauer, Vystoupil, Holešinská a kol., 2015).

Všechna ubytovací zařízení by měla zabezpečovat aktivity spojené s vlastním ubytováním, aktivity, které host požaduje i v místě trvalého bydliště, aktivity spojené s využitím volného času (sportovní, společenské, kulturní) a aktivity spojené s profesí hosta (Štěpánková, 2010).

Co se týče dělení, Šauer, Vystoupil, Holešinská a kol. (2015) člení ubytovací zařízení na hromadná a individuální. Mezi hromadná ubytovací zařízení patří hotely, motely, botely, penziony, turistické ubytovny, chatové osady, kempy a ostatní ubytovací zařízení. Mezi individuální zařízení patří ubytování v chatách, chalupách, stanech nebo obytných přívěsech (Štěpánková, 2010). Turistický význam regionu a jeho středisek je měřen ukazateli kapacitními, a to počty turistických a rekreačních zařízení a lůžek. Vývoj,

druhová struktura, a především prostorové rozmístění ubytovacích zařízení souvisí s dlouhodobou atraktivitou druhů a forem cestovního ruchu v libovolné destinaci (Šauer, Vystoupil, Holešinská a kol., 2015). Dále podle autorů můžeme sledovat určitou korelaci mezi atraktivitou turistické oblasti a přítomností ubytovacích zařízení v nichž jsou situovány. Lze si všimnout vyšší četnosti středisek v lokalitě s významným kulturně historickým potenciálem anebo s přírodním potenciálem.

V souvislosti s ubytovacími zařízeními a jejich dělením je důležité zmínit jednotlivé typy pokojů, které se dají vzhledem k výbavě a prostorám kategorizovat na různé druhy, jimiž jsou například pokoje rozdělené do kategorií jednolůžkový, dvojlůžkový, vícelůžkový a rodinný pokoj, suite, apartmán nebo studio (Ryglová, 2009).

Ubytovací zařízení pro svoje klienty poskytují určité placené nebo bezplatné služby. Mezi ně patří například směnářenské služby, žehlení, čištění a praní prádla, úschově cenností, půjčování sportovních potřeb nebo poskytování tlumočnických a průvodcovských služeb (Štěpánková, 2010).

Pro účastníky cestovního ruchu je důležitá kvalita ubytování. Ryglová (2009) uvádí několik bodů, které ovlivňují kvalitu poskytovaných služeb. Mezi ně patří faktory jako ochota zaměstnanců, znalosti a dovednosti personálu, přístup, zdvořilost, vlídnost, úcta a respekt, informování hostů a naslouchání jejich požadavkům a připomínkám, spolehlivost, poctivost a bezpečnost. Dále kvalita jednotlivých ubytovacích zařízení může být určena certifikací, která klasifikuje zařízení dle vybavenosti, úrovně a rozsahu poskytovaných služeb do tříd od 1 do 5 hvězdiček. Cílem certifikace je zlepšit orientaci potenciálních hostů, cestovních kancelářích a agentur. Certifikace také zvyšuje transparentnost, povědomí na trhu a měla by vést ke zvyšování kvality poskytovaných služeb. Pro turisty je při výběru ubytovacího zařízení kromě třídy důležitá i hotelová značka, která zajišťuje image, přímý vliv na hodnotu hotelu, povědomí o hotelu, kredibilitu a důvěryhodnost podniku.

2.3.3 Stravovací služby

Posledním hlavním kritériem realizace cestovního ruchu jsou stravovací služby. Ryglová (2009) uvádí tři nejčastější způsoby stravování účastníků v cestovním ruchu, jimiž jsou

naturální výroba a naturální spotřeba, individuální nákup v maloobchodní síti a s tím spojená následná příprava pokrmů a soustava společného stravování. Společným stravováním se označuje činnost spojená s hromadnou výrobou, prodejem a spotřebou jídel a nápojů pro velké skupiny lidí. Společné stravování v cestovním ruchu zastupují restaurační služby, které plní funkci uspokojení potřeb výživy a rovněž i funkci společenského styku, zábavy lidí a přechodného ubytování. „*Jedná se o historicky nejstarší formu stravování spojenou s rozvojem obchodu a cestovního ruchu.*“ (Ryglová, 2009, s. 36).

Společné stravování je poskytované v hostinských zařízeních, které se primárně rozdělují na restaurační a barová. V kategorii restauračních zařízení je dominující prodej pokrmů a nápojů. Sem se řadí veškeré restaurace, samoobslužné jídelny a jídelní vody. V kategorii barů naopak je primární prodej nápojů, někdy jsou zde i provozovány společenské aktivity jako je hudba a tanec. Sem patří noční kluby, pivnice, vinárny, kavárny a espressa (Štěpánková, 2010).

Služby se také mohou poskytovat buď během přepravy, nebo během pobytu. Služby během přepravy se poskytují přímo v dopravním prostředku nebo v zařízeních umístěných v bezprostřední blízkosti silničních komunikací. Stravovací služby, které jsou situovány přímo v dopravních prostředcích se mohou poskytovat buď v prostorách k tomu určených, nebo přímo v prostoru určeném k přepravě cestujících. Sortiment jídel se řídí délkou přepravy a třídou dopravního prostředku. Stravovací služby během pobytu poskytují hostinská zařízení. Hostinské zařízení může tvořit i více odbytových středisek. Existují dvě hlavní formy podávání stravy, je to plná penze a polopenze (Štěpánková, 2010).

Důležitou součástí stravování v cestovním ruchu je catering. Ryglová (2009, s. 39) definuje catering jako „*profesionální výrobu jakéhokoliv jídla mimo místo konzumace.*“ To se týká zajištěním dopravy za zákazníkem a ostatními službami s tím spojenými. Catering se vyskytuje v různých formách, jimiž jsou banket, recepce, raut, koktejl a piknik.

Nesmíme také opomenout podíl stravování na rozvoji cestovního ruchu. V poslední době dochází k rozvoji gastronomické turistiky, což má i vliv na poskytované služby. Hosté

drahých podniků očekávají větší gastronomické zážitky. Požadovaná kvalita služeb se liší od hostů z různých sociálních skupin a podle finančních možností (Ryglová, 2009). Aby se tedy cestovní ruch v určité oblasti mohl více rozvíjet, je primárně zapotřebí přítomnost těchto třech faktorů – dopravy, ubytovacích zařízení a stravovacích služeb, které podporují cestovní ruch a zabezpečují tak infrastrukturu pro turisty. Pokud daná část realizačních předpokladů není dostatečně rozvinuta, cestovní ruch v dané oblasti tak nenaplnuje celkový potenciál. Důležité je zabezpečit destinaci realizačními předpoklady, jelikož to může být jeden z hlavních faktorů motivace příjezdu turistů do oblasti.

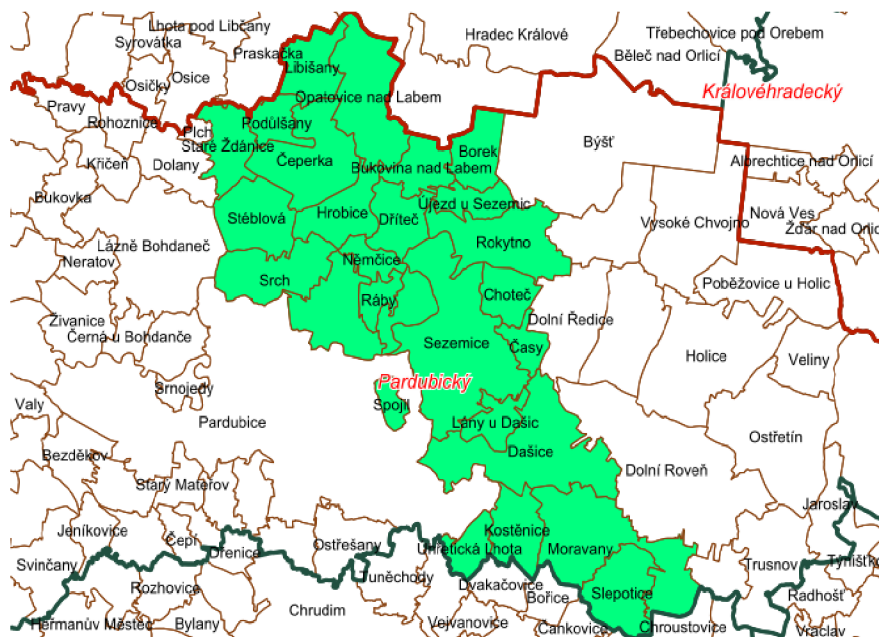
Teoretická část byla zaměřena na charakteristiku předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu. Lokalizační faktory určují atraktivitu, díky kterým se může cestovní ruch v oblasti vyvinout. Selektivní faktory uvádějí příležitosti a hrozby pro výběr lokality. Realizační faktory podporují účastníka, který do oblasti cestuje za účelem lokalizačních faktorů. Přítomnost těchto tří předpokladů určuje atraktivnost území a tím i jeho potenciál k využití. V praktické části tedy následuje popis potenciálu vybrané oblasti podle výše uvedených předpokladů.

3 Vymezení regionu pod Kunětickou horou

V praktické části následuje popis faktorů lokalizačních, selektivních a realizačních, které mají dopad na rozvoj cestovního ruchu v regionu. Po uvedení těchto faktorů následuje jejich analýza a následné návrhy na zlepšení potenciálu. V této kapitole je upřesněna lokalita, na kterou je práce zaměřena. Zkoumanou destinací je mikroregion pod Kunětickou horou a okolní obce Regionu Kunětické hory znázorněné na obr. 1. Přestože se jedná o rozlohou menší území, mají toho mikroregiony mnoho co nabídnout. Mikroregion pod Kunětickou horou se nachází na severu okresu Pardubice. Jeho území je definováno společenstvím obcí spadajících do spolků, jež společně spolupracují na jejich rozvoji. Na dvou níže uvedených mapách je vyobrazeno území obcí, které jsou součástí dvou hlavních takovýchto spolků.

Obr. 1 - Mapa Svazku obcí pod Kunětickou horou a Regionu Kunětické hory (Svazek obcí pod Kunětickou horou - <https://svazekpkh.oblast.cz/tema/tema.phtml?id=5024>).

Obr. 2 - Mapa MAS Kunětická hora (Databáze MAS - <https://eagri.cz/public/app/eagriapp/mas/Maps/DetailMapa.aspx?detail=true&guid=BDAB94B1F5124EA78FFA39F0CC85E135>).

Za Region pod Kunětickou horou jsou považovány obce sdružené do Svazku obcí pod Kunětickou horou, jimiž jsou Borek, Bukovina nad Labem, Čeperka, Dříteč, Hrobice, Kunětická hora, Libišany, Němčice, Podůlšany, Ráby, Srch, Staré Hradiště, Staré Ždánice, Stěblová a Újezd u Sezemic, vyobrazené na první mapě (obr. 1).

Místní akční skupina Region Kunětické hory (obr. 2) se rozkládá na území mikroregionu pod Kunětickou horou, a navíc pokrývá i okolní obce, které tvoří okolí mikroregionu. Mezi ostatní obce patří Časy, Dašice, Choteč, Kostěnice, Lány u Dašic, Moravany, Opatovice nad Labem, Rokytno, Sezemice, Slepotic, Spoji a Úhřetická Lhota.

3.1 Popis organizací a jejich činnosti na podpoře rozvoje cestovního ruchu

Jak již bylo výše zmíněno, v mikroregionu působí spolková uskupení, které se mimo rozvoj samotných obcí snaží i o rozvoj cestovního ruchu v této oblasti. Největší podíl na rozvoji v této sféře má Občanské sdružení Místní akční skupiny (ve zkratce MAS) Region Kunětické hory. Organizace byla založena v roce 2005 s právním statutem občanského

sdužení. Od roku 2014 je právní statut změněn na zapsaný spolek. Jedním z jeho cílů je prohloubit komunikaci lidí a subjektů v území – propojit informace, a tím zkvalitnit nabídku lokálních služeb. MAS mimo jiné mají možnost využít dotační prostředky z Evropské Unie, které jsou určeny subjektům z jejich území (Opatovice nad Labem). Sdružení je založeno na spolupráci subjektů ze všech sektorů života regionu (obce, podnikatelé v zemědělství, v cestovním ruchu, ve službách, zájmová sdružení, spolky, školy...) formou komunitního plánování (MAS Region Kunětické hory).

Podle MAS Region Kunětické hory rovinatá krajina regionu je ideální pro vznik široké škály relaxačních činností jako je běh, jízda na in-line bruslích a kolech, projížďky na koních, přírodní koupání a rybaření. Pro tyto aktivity je důležitá i přítomnost doprovodné infrastruktury, tj. vznik infocenter, půjčoven sportovního náčiní, především kol, veřejně přístupných sportovišť a relaxačních zón. Rozvoj regionu v oblasti cestovního ruchu, především rozšíření a zkvalitnění nabídky jeho produktů, závisí i na restrukturalizaci zemědělství, ochraně přírody, ekologické výchově, obnově přirozených center obcí v souvislosti s novou výstavbou a návratem k tradičním životním hodnotám a jejich formám (MAS Region Kunětické hory).

Druhým důležitým uskupením je Svazek obcí pod Kunětickou horou. Tento dobrovolný svazek byl založen v září roku 2002 a je součástí MAS Region Kunětické hory. Cílem je spolupráce členských obcí a strategie rozvoje území. Každá členská obec určuje svůj rozvoj dle svého územního plánu a programu rozvoje obce. Koncepce rozvoje svazku obcí je vodítkem ke společným akcím i k rozvoji turistiky a zajištění pracovních míst v místě bydliště. Snaha všech obcí je společné podílení se na rozvoji venkova, snížení dopadu civilizace na přírodu a zachování krajiny pro příští tisíciletí (Svazek obcí pod Kunětickou horou). Rozloha obcí seskupených ve svazku činí 97 km² (Lašková, 2004).

Hlavním smyslem tohoto svazku je prosazovat společné zájmy všech členských obcí. Obce ve svazku spolupracují při obnově a rozvoji venkova, rozvoji cestovního ruchu, infrastruktury, ekonomického růstu, ochraně životního prostředí a kulturních památek. Pro zlepšení kvality života v mikroregionu a celkovou spokojenost jeho obyvatel využívá svazek vlastní či cizí zdroje. Z cizích zdrojů se jedná o menší dotace, především pak z programu obnovy venkova Pardubického kraje. Co se týče udržitelného rozvoje před pár lety se z dotačního programu podařilo podpořit veřejnou zeleň jejím rozšířením

a zlepšit tak vzhled obcí. Ve všech obcích proběhla výsadba zeleně, tj. stromů, keřů, záhonů a zelených ploch nebo byla pořízena technika na její údržbu (MAS Region Kunětické hory).

Podle svazku je také je potřeba rozšířit spolupráci s neziskovými organizacemi a zájmovými sdruženími na území mikroregionu vzhledem ke společnému postupu při obnově a péči o krajinu a okolní životní prostředí. Důraz musí být kladen především na rozšířenou ekologickou výchovu mladé generace. Svazek též poskytuje mapy a turistické propagační materiály, které jsou k dostání na úřadech mikroregionu, v infocentru Děda Vševeda v Perníkové chaloupce a v sídle svazku obcí v Rábech, kde se nachází vzdělávací a informační centrum, které poskytuje veškerý servis pro pořádání vzdělávacích a společenských akcí, vč. ubytování a stravování (Svazek obcí pod Kunětickou horou).

Na podpoře cestovního ruchu se tato uskupení aktivně podílejí například budováním a údržbou mobiliářů, infopointů, naučných stezek, nebo i vyhotovováním různých propagačních materiálů v češtině i angličtině (viz příloha III., obr. 8–11).

4 Zhodnocení potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu pod Kunětickou horou

V této kapitole jsou popsány nejdůležitější faktory, které mají v dané oblasti vliv na přítomnost a rozvoj cestovního ruchu. Jedná se primárně o přírodní a kulturně-historické předpoklady. Kapitola obsahuje popis vybraných lokalizačních předpokladů a nejběžnějších forem cestovního ruchu. Kapitola začíná přehledem obecných předpokladů lokalizačních, selektivních a realizačních faktorů, zejména geografickým popisem oblasti a dopravní sítě.

4.1 Obecné předpoklady

Lokalizační faktory

Mikroregion pod Kunětickou horou se nachází na území geomorfologického celku Východolabské tabule a Polabské nížiny. Tvoří ho převážně rovinný terén s převažujícími zemědělskými plochami, místy lesními plochami s přirozenou vegetací. Oblast leží v klimatickém pásu B3, která je charakterizována mírně teplým a vlhkým typem počasí s mírnou zimou. Krajinou protéká řada vodních toků: především řeka Labe a uměle vybudovaný Opatovický kanál (Svazek obcí pod Kunětickou horou).

Region je bohatý vodstvím. Kromě řeky Labe se zde nachází i množství jezer a rybníků. V oblasti není vyhlášeno žádné chráněné krajinné území, pouze přírodní rezervace a několik přírodních památek. Půdní druh je tvořen hlinito-písčnými vrstvami. Lesy v této oblasti jsou dubové jedno-druhové a smíšené dubové s borovicemi (Svazek obcí pod Kunětickou horou). Oblastí prochází 50. rovnoběžka severní šířky.

Flóra

Díky svým vodním plochám se v mikroregionu pod Kunětickou horou vyskytují vodní rostliny, především na rybnících a slepých ramenech vodních toků. Mezi ně patří okřehek hrbatý, stulík žlutý, orchideje a další (Svazek obcí pod Kunětickou horou).

Fauna

Řeka Labe a její přítoky jsou domovem většího počtu ryb, běžné jsou okoun obecný, štika obecná nebo cejn velký. V rybnících je přirozeně chován kapr obecný, štika, lín a candát. Z významnějších obojživelníků zde žije například mlok skvrnitý, blatnice skvrnitá. Oblast se řadí mezi přední regiony České republiky z hlediska bohatosti druhů ptáků (Svazek obcí pod Kunětickou horou).

Selektivní předpoklady

Průměrný nárůst obyvatel roste, s tím i pracovní příležitosti. Sídlí zde mnoho firem v oblasti služeb, Elektrárny Opatovice, nebo přepravní společnost Car-tour. Čistotu ovzduší narušuje elektrárna v Opatovicích, jeden z předních dodavatelů energie v České republice. Do elektrárny je možnost si domluvit i exkurzi (David a Soukup, 2011). V okolí se soustředí i zemědělská činnost. V mikroregionu pod Kunětickou horou je přítomna těžba písku. Nicméně území skrývá do budoucna možnost využití obnovitelných zdrojů energie v podobě tvorby biomasy. Z ekologického hlediska je v současné době kladen důraz na likvidaci starých ekologických zátěží, likvidaci odpadních vod a čištění vodních ploch (Svazek obcí pod Kunětickou horou). Politická situace je stabilní. Prakticky všechny obce mají své internetové stránky, ačkoliv jsou primárně používané pro informování občanů nežli jako nástroj propagace pro cestovní ruch. Region má výhodu dominanty Kunětické hory, díky které může lehčeji vytvořit nápaditou image pro zvýšení atraktivnosti, povědomí turistů a tvorby produktů.

Realizační předpoklady

Podle Svazku obcí pod Kunětickou horou je převážná většina obcí dobře napojena na dopravní síť silnic a železnic spojující krajská města Pardubice a Hradec Králové. Tento prvek napomáhá obyvatelům například k dojíždění do zaměstnání či jiné instituce mimo bydliště.

Silniční doprava

Mezi nejdůležitější tahy lze zmínit rychlostní silnici I/37, silnici II/324 a silnici III. třídy 29810 mezi Pardubicemi a Hradcem Králové. Vede tudy i trasa Hradubické cyklostezky, která je součástí mezinárodní Labské cyklotrasy. V prosinci roku 2021 byla dokončena stavba úseku dálnice D35.

Železniční doprava

Oblastí pod Kunětickou horou prochází železniční trať Pardubice-Hradec Králové, která vede obcemi Čeperka, Opatovice nad Labem a Stéblová. Dále poté trať Praha-Česká Třebová, která vede přes obce Kostěnice, Moravany a Slepotic. Region je známý železniční tragédií u Stéblové, největší vlakovou nehodou na území České republiky, a druhou největší v Evropě, která bývá návštěvou především vlakových příznivců (POŽÁRY.cz).

Vodní doprava

Do obcí Brozany a Kunětice zajíždí téměř každý druhý den populární výletní loď Arnošt z Pardubic. V Kuněticích je jeho poslední zastávka. Taková to projížďka po trase Pardubice – Kunětice trvá obvykle kolem tří hodin. (Výletní loď Arnošt z Pardubic).

Letecká doprava

V Kuněticích se nachází historické letiště, sloužící především pro výuku a servis letadel (Letiště, letecká škola, servis a údržba letadel Kunětice).

Ubytování a stravování

Síť těchto služeb není tak rozvinuta jako v městských částech. Největší podíl ubytovacích zařízení tvoří penziony. Lze se ubytovat v apartmánech. Nejsou zde žádné hotely, ale jsou zde restaurace a stravovací zařízení, nicméně především ve větších obcích, někdy i jako součást obecních domů. Ve většině obcí se nacházejí hospody a hostince, které nejčastěji fungují o pátcích a víkendech.

V následující části jsou popsány nejčastější formy cestovního ruchu oblasti se zástupci, které každou skupinu reprezentují. Jedná se o historicko-kulturní cestovní ruch, který zahrnuje hrady, muzea a kostely. Dále sportovní cestovní ruch, rekreační cestovní ruch, cykloturistika a přírodní atraktivita. Uvedeny jsou i ilustrační fotografie.

4.2 Historicko-kulturní cestovní ruch

Historické památky

Hlavní dominantou regionu a také symbolem mikroregionu je zřícenina hradu Kunětická hora. Tato zřícenina leží na stejnojmenném vyvýšeném vrchu. Právě díky unikátnímu

postavení byla oblast osídlena již v období pravěku. Na základě archeologických výzkumů lze říci, že rozsáhlý hradní komplex stál na Kunětické hoře již v druhé polovině 14. století. Šlo o hrad s palácem a hranolovou, původně obytnou věží ve východní části areálu a kruhovou věží v západní části areálu. Podle dostupných informací se dle rozsahu objektu dá odhadovat, že hrad byl královským majetkem. Do širšího povědomí se Kunětická hora dostala za husitských válek. Od roku 1421, což je rok, kdy se objevila první písemná zmínka o hradě, patřila Kunětická hora k důležitým strategickým opěrným bodům během husitských válek. Největší přestavbou si prošla v první polovině 16. století, kdy se hradní obydlí postupně proměnilo v několika stavebních úpravách, pozdně gotických a renesančních, v zámecké sídlo. Na sklonku třicetileté války, na podzim 1645, oblehlo Kunětickou horu švédské vojsko a hrad byl Švédy dobyt. Vypleněný a vypálený objekt podléhal rychle zkáze, kterou bohužel ještě uspišila dlouhodobá těžba zdejšího kvalitního kamene trvající až do počátku 20. století. Nakonec se západní a jihozápadní části hradu na sklonku 19. století zřítily do kamenolomu. Během 20. století pak došlo k největším restauračním úpravám (Národní památkový ústav). V roce 1920 bylo ustaveno Kunětické družstvo, které se zajímalo o restaurační a záchranné obnovy hradu (David a Soukup, 2011). Roku 1923 byla zahájena obnova hradu podle projektu Dušana Jurkoviče a Jana Pacla. V roce 1953 přešel objekt do majetku státu (Národní památkový ústav). Po následných opravách, které zde probíhají i nadále, byl veřejnosti objekt zpřístupněn v roce 1993. Na skalním výběžku stojí pozdně gotická hradní kaple Kateřiny Sienské. Nad nádvořím se tyčí válcová věž (David a Soukup, 2011). K dispozici jsou tři prohlídkové okruhy (Národní památkový ústav). Prostory hlavního paláce jsou využívány pro výstavní účely. Ve sklepení jsou vystavené archeologické nálezy. V přízemí je hradní hladomorna, vězení a stálá expozice věnovaná vývoji soudnictví v Čechách. V 1. patře je možnost si prohlédnout zbrojnici a rozsáhlou výstavu zaměřenou na parforní hony na Pardubicku (David a Soukup, 2011).

Obr. 3 – Kunětická hora (Kudy z nudy - <https://www.kudyznudy.cz/aktuality/rekonstrukce-hradu-kuneticka-hora-vtiskne-pamatce>).

Konají se zde mimo jiné obvykle i různé festivaly, tím nejznámějším je hudební festival České hrady. V okolí hradu se kromě vyhlídkových míst, restaurací s penzionem a jiného občerstvení nachází mnoho dalších cílů, například výběhy se zvířaty, jako jsou jeleni, daňci, kozy, ovce a další s možností jejich krmení. Dále pak trampolínové centrum nebo i ranč, který provozuje nezisková organizace, jež se zabývá chovem českých zvířat a nabízí jízdy na koních pro děti, ale i dospělé (Restaurace pod Kunětickou horou).

Muzea

Posledním nedalekým objektem je Perníková chaloupka, dříve lovcí zámeček, který nyní slouží jako muzeum perníku a pohádek. Muzeum disponuje širokou nabídkou ucelených produktů zaměřené na rodiny s dětmi (Národní památkový ústav). Součástí je i Turistické informační centrum Děda Vševěda, které poskytuje informace o turistické nabídce regionu a funguje zcela bez veřejných dotací. Dá se využít i výletní vláček Kunětický expres, který podniká půlhodinové okružní jízdy parkovištěm pod Kunětickou horou a Perníkovou chaloupkou (Království perníku).

Mezi další muzea v regionu patří výstava modelů autíček z let 1955–1985 v Rokytně,

jehož součástí je i expozice pohádkových kostýmů a muzeum motocyklů ze 70., 80. a počátku 90. let. v Sezemicích. Z hlediska kulturních aktivit není oblast nijak významná. Pravidelně se zde konají typické vesnické slavnosti, jako jsou masopustní průvody, lampionové průvody, pálení čarodějnic, plesy a posvícení.

Co se týče turistických stezek, není jich v oblasti mnoho oproti četným stezkám v přilehlých příměstských lesích na jihovýchodě od Hradce Králové. Naučná stezka v Srchu má délku 1,5 kilometrů. Jejím úkolem je zábavnou formou seznámit návštěvníky s informacemi o přírodě, která se v okolí nachází. Stezku tvoří naučné interaktivní hry pro děti a informační tabule s mapou pro orientaci návštěvníků v lese. Na stanovištích 1. a 10. návštěvníci najdou pohodlná odpočinková stanoviště (Region Kunětické hory 21. století). Další taková podobná nově vybudovaná stezka se stejným účelem leží na severovýchodě obce Rokytno a nese název Lesní park. Její součástí je i discgolfové hřiště.

Sakrální cestovní ruch

Pravděpodobně jednou z nejvýznamnějších církevních památek v oblasti je dřevěná zvonice v Sezemicích. Podle slov Davida a Soukupa, 2011, s. 232, se jedná o „jednu z nejunikátnějších a nejcennějších zvoníc v Čechách.“ Zvonice je osmiboká a vysoká 12 metrů. Plášť, jehož obvod měří více než 32 metrů, je složen ze tří poloh svise nad sebou kladených prken (Region Kunětické hory 21. století). Postavena byla nejspíš v 1. polovině 16. století. Zvláštností je i druhé zvonové patro s jedním větším a jedním malým zvonkem (David a Soukup, 2011).

Obr. 4 – Dřevěná zvonice a kostel Nejsvětější Trojce v Sezemicích (Region Kunětické hory 21. století -

<https://www.venkov21století.cz/rkh/fr.asp?tab=venkov21rkh&id=264&burl=&pt=TCSE>).

Za zmínku stojí i kostely v Dřítči a Kuněticích. Gotický kotel svatého Petra a Pavla ze 14. století v Dřítči, který si prošel novogotickou restaurací, obsahuje nástěnné malby vyobrazující přijímání pod obojí. Je zde pochován vynálezce ruchadla Václav Veverka, který většinu svého života až do své smrti žil v nedaleké Bukovině nad Labem. Gotický kostel svatého Bartoloměje v Kuněticích, jehož svatyně má románský původ, pochází taktéž ze 14. století. Významnou součástí jsou objevené fragmenty nástěnných maleb v presbytáři a lodi (David a Soukup, 2011).

Významným historickým monumentem oblasti Východních Čech by benediktinský klášter v Opatovicích nad Labem, vybudovaný v letech 1086-87. Jeho hlavním úkolem bylo nošení křesťanství a vzdělanosti. Zaváděli se zde i progresivní metody v oblasti zemědělství. Důležitá byla i kolonizační činnost, kdy benediktini stanovili místa osídlení a ovlivňovali ráz krajiny. Roku 1421 byl klášter husity zničen, dnes z něj zbyli jen pozůstatky. Obec Dašice jsou jedinou městskou památkovou zónou, která zde byla

vyhlášena v roce 1990. V centru se nachází náměstí T. G. Masaryka, které lemují domy z 18. a 19. století. Dominantou je raně barokní trojlodní kostel Narození Panny Marie (David a Soukup, 2011).

4.3 Sportovní cestovní ruch

Pardubický okres je známý díky sportu. Největším sportovním objektem v mikroregionu pod Kunětickou horou je resort Golf & Spa Kunětická hora ve Dřítči. Samotné 18-ti jamkové golfové hřiště bylo vybudováno na bývalém odkališti Opatovické Elektrárny (Svazek obcí pod kunětickou horou). Pravidelně se zde hostí prestižní golfové soutěže, mezi které patří i European Challenge Tour. Zařízení disponuje více než 140 lůžky (Golf & Spa Kunětická hora). Areál poskytuje komplexní golfové vyžití včetně indoorgolf simulátorů, masážní a relaxační wellness centrum, tenisové kurty, minihřiště s umělou trávou a plážový volejbal (Katalog obcí ČR). Obvykle sem zavítají účastníci kongresové turistiky. Místo bývá cílem konání svateb, konferencí, či incentivních firemních programů.

Obr. 5 – Golfové hřiště v Dřítči (Katalog obcí ČR - <https://www.cestujemepocr.cz/Obec/Detail/3584/Dritec>).

Dále se v mikroregionu vyskytuje možnost uskutečnění závodních událostí jak těch na kole, tak i běžeckých. Jedním z takových závodů je závod družstev a jednotlivců pod Kunětickou horou, pořádaný nadačním fondem 2P. Cílem je nejen poměřit si své síly ale také podpořit handicapované sportovce, v jejichž prospěch jsou rozděleny ujeté kilometry v přepočtu na finanční prostředky darované sponzory závodu (Nadační Fond 2P).

V Lukovně působí Kanoistický klub Prosport Pardubice, loděnice, situovaná na levém břehu řeky Labe. Zaměřuje se na trénink dětí a mládeže především v rychlostní kanoistice. V sezoně se děti účastní domácích i zahraničních závodů, přičemž se opakovaně umisťují na předních příčkách v takových soutěžích. Doposud nejúspěšnějším členem klubu je dvojnásobný olympijský vítěz zlatých medailí z Atlanty Martin Doktor (Město Sezemice). Ve většině obcí jsou dále sportovní zařízení například v podobě sportovních areálů, fotbalových hřišť.

4.4 Rekreační cestovní ruch

Cílem rekreace v období léta jsou písničky. Opatovický písniček je především cílem obyvatel Hradce Králové, jelikož je rozpoložen pouhých 6 kilometrů jižně od centra města. Areál vznikl vytěžením šterkopísku a jedná se o jednu z posledních chráněných lokalit výskytu sysla obecného ve východních Čechách (Svazek obcí pod Kunětickou horou). Nachází se zde restaurace, různé občerstvení a kemp. Využít lze i půjčovnu lodí a jiného vybavení (E15.cz).

Obr. 6 – Písník u Opatovic nad Labem (Opatovice nad Labem - <https://www.opatovicenadlabem.cz/image.php?nid=17849&oid=8179660>).

Dalšími dvěma populárními přírodními koupališti jsou písníky Oplatil a Hrádek v obci Stéblová. I zde se nachází několik zařízení s občerstvením. Na místě se konalo několik festivalů a pravidelně se zde pořádají závody v triatlonu (Turistika.cz). Stojí zde také kemp a společně s ním je v úmyslu v okolí vybudovat sportovně-rekreační areál – středisko vodních sportů a přispět tak k rozvoji cestovního ruchu v místní oblasti (Marina Kemp Stéblová).

V nedaleké blízkosti těchto písníků jsou i dva další, menší písníky Malá Čeperka a Mácháč. I tyto objekty jsou zajištěny letní restaurací, která se navíc zabývá organizací svateb a firemních večírků.

Menším rekreačním centrem je i areál Duhové jezero v Moravanech. Objekt je vhodný pro stanování s kapacitou až pro 1500 lidí. Součástí je kiosek a půjčovna sportovního vybavení a vodních šlapadel. Dají se zde pořádat různé oslavy, večírky, svatby, sportovní akce, firemní akce a teambuilding. V létě se zde konají koncerty, taneční zábavy, dětské dny, food festivaly a další (TM catering).

Dále v oblasti můžeme nalézt několik subjektů spojené s hipoturistikou, která je v pardubickém kraji také populární. Některé ze stájí pořádají veřejné závody, tréninky a vyjížďky na koních po okolí. Například Andy West Ranch, který se nachází pod hradem Kunětická hora v obci Kunětice, nabízí návštěvníkům jízdu na koni, lukostřelbu a další indiánské hry. Pořádají se tu i příměstské tábory (Svazek obcí pod kunětickou horou). Jízdárny, kde si lze domluvit projížďku na koni, sídlí v Bohumilči, Hradišti na Písku, Starých Ždánicích a Rokytně.

4.5 Cykloturistika

Cykloturistika tvoří v mikroregionu velkou součást cestovního ruchu. Proto je důležité zabezpečení schopné infrastruktury pro turisty, kteří do oblasti zavítají s cílem projížďky na kole či jiných prostředcích. Dobrovolný svazek obcí Hradubická labská, který byl založen na jaře roku 2012, se zaměřuje na realizaci cyklostezky, která by propojila Hradec Králové a Pardubice (Opatovice nad Labem). Součástí cyklotrasy jsou silnice III/2985 a III/29810, které jsou úzké, nepřehledné a frekventované. Při jízdách Tour de Labe byl tento úsek hodnocen jako jeden z nejnebezpečnějších na celé labské cyklotrase a tvoří bariéru pro vozíčkáře a handbikery (Labská stezka). Cílem projektu je vést trasu podél řeky Labe, umožnit prostupnost polabské krajiny a zajistit bezpečné cyklistické spojení jednotlivých obcí. Plánovanými úseky jsou Vysoká nad Labem – Opatovice nad Labem, Dříteč – Němčice, odkud by cyklostezka vedla ke Kunětické hoře a dále připojila na již hotový úsek do Pardubic (Cyklostezka Hradec Králové – Pardubice).

Než bude ale stezka vybudována, jsou cyklistům k dispozici dvě bezpečnější trasy: západní a východní (vyobrazeno na obrázku č. 12 v příloze). Západní alternativa vede z Pardubic, přes obce Srch, Čeperka, Opatovice nad Labem a do obce Březhrad v Hradci Králové. Východní varianta prochází po již stávající cyklostezce, která vede z Pardubic podél Labe a dále přes Kunětice, Sezemice, Dražkov, Borek, Vysokou nad Labem do Hradce Králové.

4.6 Přírodní atraktivity

Oblast Polabské nížiny je významná hojným výskytem písečných přesypů. Mezi ty největší patří Přesyp u Malolánského, Vesecký kopec, a Přesypy u Rokytna. Tyto písečné

duny pocházejí z mladšího pleistocénu až holocénu (Mackovčín a Sedláček, 2002). Přesypy u Rokytna jsou přírodní rezervace, vyhlášena roku 1982. Tvoří ji 0,5 km dlouhý a 200 m široký pás. Území je pokryto lesním porostem, převážně borovicí lesní. Žije zde mravkolev dunový, který je v Čechách vzácný (David a Soukup, 2011). Přesyp u Malolánského je přírodní památka, která se od ostatních přesypů odlišuje výskytem kriticky ohrožené ostríci pískomilné. Tento druh rostliny je rozšířen v nížinách severozápadní a střední Evropy, další nejbližší lokalita je v Horní Lužici v Německu. V takovém množství se v Česku vyskytuje ostrice pískomilná pouze zde (David a Soukup, 2011). Daří se jí pouze jen na okrajích lesa. Rozvoj její populace by tak vyžadoval proředění nebo úplné vykácení porostu (Mackovčín a Sedláček, 2002). Vesecký kopec u Sezemic, předtím, než byla jeho většinová část odtěžena, byl považován za nejvyšší písečnou dunou v České republice (BOTANY.cz). Mezi typické ptactvo patří pěnice černohlavá, kos černý, pěnkava obecná, strakapoud velký a hrdlička divoká. Spatřit lze i ještěrku obecnou a slepýše křehkého (David a Soukup, 2011).

Obr. 7 – Vesecký kopec (Region Kunětické hory 21. století - <https://www.venkov21stoleti.cz/rkh/fr.asp?tab=venkov21rkh&id=274&burl=&pt=TCSE>).

Oblast Pardubicka je známá i díky svým rybníkům, které zde budovali Pernštejnové. Největší rybník pánů z Pernštejna, Velká Čeperka, byl ve své době největší rybník na

území Čech a jeden z největších rybníků ve střední Evropě (Český rozhlas Pardubice). Jeho rozloha dosahovala údajně až 1000 ha, což je dvakrát více než dosavadní největší rybník v Česku (David a Soukup, 2011). Dnes je jeho pozůstatkem přírodní rezervace Baroch. Mnohé z rybníků byly v 18. století vypuštěny a osety obilím, což bylo v té době výhodnější (Mackovčín a Sedláček, 2002). K napájení soustavy rybníků byl původně vybudován Opatovický kanál. Jedná se o významné technické dílo rané renesance. V Opatovicích nad Labem a Starých Ždánicích lze vidět zachovalé akvadukty ze 16. století (Svazek obcí pod kunětickou horou). Kanál částečně sledují cyklotrasy a značené turistické cesty (David a Soukup, 2011). Nyní jsou rybníky v oblasti kromě rekreace využívány i pro rybolov, především Pohránovský rybník u Srchu, který se zachoval z dob Pernštejnů. Rybník Labská u Sezemic je vhodný pro pěší turistiku. Bohumilečský a Újezdský rybník jsou místy, kam často zavítají fotografové.

Aspekty uvedené v této části tvoří přehled lokalizačních, selektivních a realizačních podmínek dané oblasti. V další kapitole následuje jejich přehled a shrnutí silných a slabých stránek s příležitostmi a hrozbami. Pomocí posbíraných názorů a návrhů jsou charakteristiky zhodnoceny a poté uvedeny možné podněty na jejich zefektivnění.

5. Návrhy na zvýšení atraktivnosti v mikroregionu pod Kunětickou horou

V této kapitole se pracuje s popisovanými charakteristikami týkající se cestovního ruchu v mikroregionu z předešlé kapitoly. Jednotlivé body jsou zařazeny do níže uvedené SWOT tabulky do čtyřech skupin. V tabulce je uvedena v bodech část těchto charakteristik. Jednotlivé body jsou dále rozvedeny a okomentovány pod tabulkou, přičemž se zde nabízí i možné úpravy a návrhy ke změnám. Analýza byla zhotovena s pomocí strategií rozvoje, vypracované za použití metody LEADER místní akční skupinou Region Kunětické hory z let 2007, 2016 a 2021. Cílem je určit, které problémy jsou nejvíce dominantní, nebo na co je důležité klást největší důraz z hlediska rozvoje cestovního ruchu v této destinaci.

Tab. 1 – SWOT analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb destinace

Silné stránky mikroregionu a okolí	Slabé stránky mikroregionu a okolí
<ul style="list-style-type: none">• Lokalita a poloha mikroregionu• Různorodost v rámci turistických atraktivit• Přítomnost dominanty• Rozsáhlý potenciál nevyužívaných objektů vhodných pro podnikání	<ul style="list-style-type: none">• Nesystémová koordinace cestovního ruchu a malá propagace a prezentace obcí• Úroveň propagace a informovanosti o nabídce regionu pro cestovní ruch• Nedostatečné dopravní sítě• Nedostatečně rozvinuté služby a jejich kvalita• Chybějící zázemí pro volnočasové aktivity a služby v menších obcích• Nedostatek parkovacích ploch v místech turistických atrakcí

Příležitosti mikroregionu a okolí	Hrozby mikroregionu a okolí
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora podnikání • Dostupný dostatečně velký trh pro cestovní ruch • Rostoucí poptávka • Nová pracovní místa v cestovním ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> • Poškození životního prostředí • Potenciální přehlcení • Nárůst konkurence ostatních turistických regionů

Silné stránky mikroregionu a okolí

- Lokalita a poloha mikroregionu: mikroregion má výhodu své polohy, jelikož leží mezi dvěma krajskými městy. Jedná se tak o jediné takové místo v České republice. V teoretickém hledisku to znamená, že disponuje dobrou dostupností a je tím pádem regionem, kde převažuje příměstská turistika, o které bude zmínka u jednoho z dalších bodů.
- Různorodost v rámci turistických atraktivit: záměrem bylo poukázat na diverzitu lokalizačních předpokladů v této oblasti. Proto se výčet a popis atraktivit v předchozí kapitole soustředil na odlišné formy cestovního ruchu přítomné ve zkoumané oblasti, a ne pouze na ty nejvíce dominantní.
- Přítomnost dominanty: tento bod je důležitý, například v rámci propagace, kdy Kunětická hora, bezesporu nejvíce navštěvovaná památka mikroregionu pod Kunětickou horou, se dá využít při tvorbě různých produktů. Společnosti v tomto regionu používají image Kunětické hory při tvorbě loga. Dále je tato atraktivita něčím, co dokáže účastníkovi v cestovním ruchu více utkvět v paměti.
- Rozsáhlý potenciál nevyužívaných objektů vhodných pro podnikání: Mikroregion je dobré místo pro založení podnikání, především ve sféře cestovního ruchu. Může se jednat o různé ubytovací nebo stravovací zařízení, kterými není oblast doposud nijak přehlcena.

Slabé stránky mikroregionu a okolí

- Nesystémová koordinace cestovního ruchu a malá propagace a prezentace obcí: MAS Region Kunětické hory se podílí na destinačním managementu, jehož cílem je spojit objekty v dané oblasti za účelem společné podpory rozvoje cestovního ruchu. Ke zvýšení turistického ruchu je zapotřebí účinnější a masivnější propagace turistických atrakcí a aktivit (MAS Region Kunětické hory). Nicméně mediální propagace není na vysoké úrovni. Jak již bylo zmíněno, obce s menším počtem obyvatel nepropagují region Kunětické hory na svých internetových stránkách. U některých atraktivit a služeb při vyhledávání pomocí webových vyhledávačů nebo na mapách chybí popis, otevírací doba či kontakt.
- Úroveň propagace a informovanosti o nabídce regionu pro cestovní ruch: podle analýz strategií rozvoje mikroregionu MAS Regionu Kunětické hory vyplynulo, že je v regionu nedostatečná propagace celkové nabídky. Problém tkví v tom, že propagace různých objektů se v současné době zaměřuje prvořadě na hrad Kunětická hora a jeho blízké okolí, a neinformuje návštěvníky i rezidenty o všech ostatních možnostech, které region nabízí. Toto může být problémem pro podnikatele a investory, kteří nemají přehled o možnostech podnikání a jiných investicích na území mikroregionu. Je zapotřebí tedy poukázat i na ostatní nabídku.
- Nedostatečné dopravní sítě: jelikož díky přítomnosti řeky Labe do mikroregionu zavítá mnoho cyklistů, je potřeba dobrá dopravní síť, na čemž se ale postupně pracuje. Jak již bylo zmíněno v předešlé části, cyklotrasy vedou po běžných dopravních komunikacích, nejsou tedy často bezpečné. Potřebná síť cyklostezek je nedostatečná a jednotlivé úseky cyklostezek nejsou propojené. Podle MAS Regionu Kunětické hory je nevyužitý i potenciál lodní dopravy za účelem malých říčních plaveb.
- Nedostatečně rozvinuté služby a jejich kvalita: jak již bylo zmíněno v silných stránkách, v oblasti převažuje příměstská turistika, jejíž cílovou skupinou jsou obyvatelé měst. Příměstská turistika je především typická odpoledními

a jednodenními návštěvami a zahrnuje různorodou škálu skupin obyvatel s odlišnými zájmy (dospělí, rodiny s dětmi, senioři, firemní týmy, školy atd.). MAS Region Kunětické hory uvádí, že kvůli nedostatku výrazných kulturních památek je vhodné turistům nabízet celé produktové balíčky aktivit, určené pro různé zájmové skupiny, které se zaměří na region jako takový a pomohou tak změnit image regionu, který se může jevit turisticky nezajímavým. Tyto turistické balíčky by mohli být vhodným nástrojem pro prodloužení návštěv a vytvoření dalšího programu pro návštěvníky regionu, čímž by byla pro obyvatelé měst návštěva regionu (a to i opakovaná) lákavá (MAS Region Kunětické hory).

Dále podle autorů analýz strategií rozvoje mikroregionu MAS je pro lepší využití potenciálu cestovního ruchu nutné podpořit především infrastrukturu, a je tedy žádoucí investovat do parkovacích ploch, odpočinkových zón, sociálního zařízení, občerstvení a prodejen základních potravin v malých obcích. Dále je důležité udržovat stávající atraktivitu území a vytvářet nové atrakce a zážitkové aktivity. V mikroregionu je možný vznik relaxačních pobytů, které by pomohly v odreagování a odpočinku. Relaxační pobyty by také mohly být dalším nástrojem prodloužení doby, kterou jsou turisté ochotni v regionu strávit (MAS Region Kunětické hory). Podpořením této turistiky by došlo i k podpoření volnočasových aktivit pro obyvatele regionu. Taktéž v oblasti relaxačních pobytů je prostor pro podnikatelské aktivity a autoři analýz uvádějí, že pokud by byly relaxační pobyty součástí produktových balíčků, mělo by to pozitivní účinky pro návštěvníky, podnikatele i samotnou snahu zvýšit turistický ruch v regionu. Dále je zapotřebí nejen zvyšovat povědomí o památkách méně výrazných, které přesto stojí za pozornost, ale vytvářet i nové atrakce a zážitkové aktivity včetně naučných stezek, které mohou jednotlivé zajímavosti regionu propojovat a podporovat prodej regionálních produktů (MAS Kunětické hory).

Další nezbytností pro zvýšení kvality cestovního ruchu v regionu je udržování stávajících atraktivit regionu (kulturní památky, technické památky, zajímavosti, koupaliště atd.) a podpořit tak udržitelnost cestovního ruchu. Je nutné zajistit tam, kde chybí, správné značení tras, informační panely, kvalitní restaurátorské a rozšířené ubytovací služby, včetně kempů, kulturní centra, služby pro matky s dětmi a další služby a aktivity zaměřené na různé skupiny obyvatel (důchodci,

školy, kluby, firemní kolektivy atd.) (MAS Region Kunětické hory). Podle analýz místní akční skupiny lze konstatovat, že stav nabídky je v oblasti nedostačující, ale rozvíjí se a je zapotřebí rozvoj podporovat.

- Chybějící zázemí pro volnočasové aktivity a služby především v menších obcích: v některých obcích buď chybí sportoviště a jiná zázemí pro volnočasové aktivity, nebo zázemí existující jsou zastaralá a z hlediska vybavení i účelnosti potřebují upravit (MAS Region Kunětické hory). V rámci dětských hřišť se v posledních letech situace zlepšila a všechny obce jsou dětskými hřišti vybaveny, každopádně absence sportovišť či jejich nevyhovující stav je stále aktuální.
- Nedostatek parkovacích ploch v místech turistických atrakcí: tento problém se týká mnohých atraktivit. Například na dolním parkovišti u Kunětické hory není vyznačené parkování a auta zde nahodile parkují. Stejný problém lze pozorovat u západních písniček, kde auta parkují na okraji vozovky. V obcích také chybí záživové zastávky pro autobusovou dopravu.

Příležitosti mikroregionu a okolí

- Podpora podnikání: jak bylo zmíněno výše u silných stránek, destinace je vhodná pro vznik podnikání. Spolky v mikroregionu pod Kunětickou horou spolupracují s objekty provozující podnikatelskou činnost v cestovním ruchu v rámci destinačního managementu. Toto je možné vidět na propagačních materiálech v příloze III., kde MAS Region Kunětické hory propaguje různé firmy na svých prospektech.
- Dostupný dostatečně velký trh pro cestovní ruch: jelikož v oblasti chybí některé činnosti spojené s cestovním ruchem, je tedy trh dostatečně veliký pro podnikatelskou činnost.
- Nová pracovní místa v cestovním ruchu: rozvoj podnikání a cestovního ruchu vytváří v mikroregionu možná pracovní místa pro neustále se zvyšující populaci.

- Rostoucí poptávka: dá se předpokládat, že s rozvojem a propagací cestovního ruchu dojde k nárůstu zájmu a přísunu turistů. S tím je spojená důležitost zabezpečení realizačních předpokladů, ale zato přináší potenciální potřebné příjmy do oblasti.

Ohrožení mikroregionu a okolí

- Poškození životního prostředí: životní prostředí v regionu je ohrožováno různými faktory. Region se rozkládá v blízkosti dvou krajských měst s průmyslovou výrobou. V Opatovicích nad Labem se nachází tepelná elektrárna. Obyvatelstvo regionu navíc pravidelně migruje za vzděláním, prací a službami a produkuje tak velké množství odpadu. Přítomnost nově otevřeného úseku dálnice D35 má vliv nejen na ovzduší a půdu, ale i hluk. Díky výstavbě (zvláště rodinných domů a dálnice), dochází k záboru půdy (MAS Region Kunětické hory).
- Potenciální přehlcení památek: za případu špatné propagace a absence podpory menších památek, může dojít k tomu, že turisté zavítají pouze na Kunětickou horu, místo toho, aby navštívili i ostatní atraktivity v mikroregionu. Hrozí zde nebezpečí shromažďování lidí na jednom místě, což se pojí s různými negativními dopady. Rozprostření účastníků cestovního ruchu může pomoci udržetelnosti oblasti.
- Nárůst konkurence ostatních turistických regionů: při podpoře ostatních, sousedících regionů, může dojít k poklesu návštěvnosti a přesunu účastníků cestovního ruchu do jiných regionů, měst, destinací. Takovéto soupeření se může projevit při získávání investic (MAS Region Kunětické hory).

V analýze byly probrány nejčastější body týkající se cestovního ruchu ve zkoumané oblasti. V závěru následuje shrnutí charakteristiky posbíraných poznatků silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení z této kapitoly a konečný pohled na problematiku s možným budoucím záměrem.

Závěr

Aplikovaná analýza předchozí kapitoly měla za cíl určit vlastnosti oblasti z hlediska cestovního ruchu. Bylo zde zkoumáno, jaké jsou slabé a silné stránky dané destinace, jaké příležitosti můžou být využity a jak na ni negativně působí vnější vlivy. Podněty byly posbírány z vlastních názorů, které se při psaní této práce a shromažďování materiálů vyskytly a analýz strategií rozvoje MAS Region Kunětické hory. U silných stránek, kterými oblast disponuje, jsou tvrzení dále rozvedena a okomentována proč vlastně daný bod tvoří pozitivum. Po určení negativních charakteristik bylo důležité poukázat na nedostatky a navrhnout koncepty, které by se mohly podílet na změně a nápravě faktorů, které k těmto negativním charakteristikám vedou. U příležitosti se poznamenává, jak se uvedené faktory dají využít k následnému rozvoji cestovního ruchu. Ohledně ohrožení stojí za zmínku, na co si dále dávat pozor v případě budoucího rozvoje.

Stanoveným cílem z úvodu práce bylo na základě zhodnocení základních předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu určit silné a slabé stránky zkoumané oblasti a navrhnout možnosti ke zatraktivnění s ohledem na udržitelnost rozvoje cestovního ruchu v regionu. Oblast je v práci vyobrazena jako různorodá, aby si zde každý účastník mohl najít svou adekvátní formu cestovního ruchu. Mikroregion pod Kunětickou horou a okolí disponují specifickou přírodní charakteristikou, je zde možnost rozvoje v oblasti rekreační a přírodní turistiky. Při shrnutí silných charakteristik, největší výhodou regionu je jistě poloha, díky které je zde potenciál příslunu turistů dvou velkých městských, ale i okolních oblastí. Přítomnost samotné Kunětické hory je velká výhoda z hlediska marketingu, tvorby produktů a propagace. V oblasti je potenciál nevyužívaných objektů vhodných pro podnikání. Dobré podmínky pro rozvoj podnikání v oblasti cestovního ruchu a snaha propagace ze strany spolků mohou přispět ke zlepšení služeb a produktů a zatraktivnění destinace.

Po doplnění infrastruktury se naskytuje možnost rozvinutí sportovního cestovního ruchu z hlediska cyklistiky, vodních sportů, nebo sportovišť. Dále také oblast vylepší rozšíření a vylepšení cyklistických tras, zázemí pro volnočasové aktivity, parkovacích ploch odpočinkových zón nebo sociálních zařízení. Hlavními náležitostmi zůstávají zařadit správnou koordinaci a spolupracovat na propagaci regionu a dostat do povědomí turistů z jiných částí republiky nejen mikroregion, ale také i jeho nabídku služeb a méně známá

místa. Pro zvýšení poutavosti je tedy důležité více informovat o přítomnosti ostatních památek a zajímavostí. Oblast trápí nedostatek internetové propagace, která je v dnešní době důležitá. Vzhledem k tomu, že určité nabídky v oblasti stravování a ubytování doposud chybí, je důležité je rozvinout, aby došlo ke zvýšení přitažlivosti.

Nicméně tím nejdůležitějším bodem z hlediska zvýšení atraktivnosti je najít způsob prodloužení pobytu turistů, například pomocí relaxačních pobytů, pro které je oblast příznivá, tvorbou produktových balíčků, budováním naučných stezek, značením tras a informačních panelů. Důležitostí je také samozřejmě využití příležitostí ve sféře podnikání, pracovních míst a pokrytí očekávané zvýšené poptávky. To vše s ohledem na přítomnost hrozeb, kterými jsou poškozování životního prostředí odpady a hlukem, potenciální přehlčení památek a nárůst konkurence ostatních turistických regionů. Z hlediska budoucího rozvoje a udržitelnosti je nezbytné klást důraz na podporu a péči existujících lokalizačních předpokladů.

Zdroje teoretická část

DROBNÁ, Daniela; MORÁVKOVÁ, Eva. *Cestovní ruch*. Praha: Fortuna, 2004. 205s. ISBN 80-7168-901-7

ČERBA, Otakar. *Geografie cestovního ruchu* [online]. Copyright © 2021 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <http://old.gis.zcu.cz/studium/dbg2/Materialy/html/ch16.html>

Globální etický kodex cestovního ruchu [online]. Copyright © 2021 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/ceb8919b-6634-4702-8c06-b7f49d38c0c1/Globalni-eticky-kodex-cestovniho-ruchu-UNWTO.pdf?ext=.pdf>

INDROVÁ, Jarmila. *Cestovní ruch pro všechny*: [odborná školení a vzdělávání pracovníků územní veřejné správy pro oblast cestovního ruchu]. Praha: Tribun EU, 2008. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-7399-407-5.

RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009. Management (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-028-6.

ŠAUER, Martin, Jiří VYSTOUPIL, Andrea HOLEŠINSKÁ a kolektiv. *Cestovní ruch. Učební text*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 477 s.

ŠPIRKOVÁ, Marie. *Dopravní služby v cestovním ruchu*. Inovace VOV [online]. Copyright © 2021 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://www.vovcr.cz/odz/ekon/417/page00.html>

ŠTĚPÁNKOVÁ, Hana. *Technika služeb cestovního ruchu: sylabus – učební text*. [online]. Copyright © 2021 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://www.hgf.vsb.cz/export/sites/hgf/544/.content/galerie-souboru/skripta/TSCR.pdf>

VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER. *Základy cestovního ruchu: distanční studijní opora*. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2006. ISBN 80-210-4205-2.

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

Zdroje praktická část

1960: Železniční nehoda u Stéblové si vyžádala 118 životů, dalších 110 osob bylo zraněno. *POŽÁRY.cz - ohnisko žhavých zpráv* [online]. Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/36122-1960-zeleznicni-nehoda-u-steblove-si-vyzadala-118-zivotu-dalsich-110-osob-bylo-zraneno/>

BOTANY.cz - Zajímavosti ze světa rostlin [online]. www.botany.cz, Copyright © 2022, 2013 [cit. 01.04.2022]. Dostupné z: <https://botany.cz/>

Cyklostezka Hradec Králové – Pardubice [online]. Hradubická labská cyklostezka, Copyright © 2022 [cit. 25.03.2022]. Dostupné z: <https://www.hradubickacyklostezka.cz/>

DAVID, Petr a Vladimír SOUKUP. SHOCART (FIRMA). *Velká turistická encyklopedie. [12], Pardubický kraj*. Praha: Knižní klub, 2010, 328 s. : il. (převážně barev.), mapy, plány, erby; 29 cm. ISBN 978-80-242-1941-7.

Golf & Spa Kunětická hora – Resort nejen pro hráče golfu [online]. Golf Resort Kunětická Hora, Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://grkh.cz/>

Katalog obcí ČR - Cestujemepocr.cz [online]. Aspida s.r.o., Copyright © 2010 - 2022 [cit. 01.04.2022]. Dostupné z: <https://www.cestujemepocr.cz/>

Labská stezka [online]. Labskastezka.cz | Labskastezka.cz, Copyright © 2012–2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://www.labskastezka.cz/>

LAŠKOVÁ, Veronika. *Mikroregiony Pardubického kraje*. Pardubice: Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje, 2004, 51 s. : il. ; 30 cm. ISBN 80-903403-1-8.

Letiště, letecká škola, servis a údržba letadel Kunětické [online]. Copyright © 2022 [cit.

19.12.2021]. Dostupné z: <https://www.letistekunetice.cz/>

MACKOVČIN, Peter a Miroslav SEDLÁČEK. *Chráněná území ČR. Sv. IV, Pardubicko*. Praha: Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR; EkoCentrum, 2002, 314 s.: il. ; 31 cm. ISBN 80-86064-44-1.

Marina Kemp Stéblová [online]. Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://www.marinakemp.cz/>

Město SEZEMICE [online]. Copyright © 2022 [cit. 25.03.2022]. Dostupné z: <https://sezemice.cz/>

Nadační Fond 2P – Potřebujete nebo nabízíte pomoc? Pomáháme potřebným! [online]. Nadační fond 2P, Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://nadacnifond2p.cz/24>

Národní památkový ústav [online]. Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://www.hrad-kunetickahora.cz/>

Opaťák: Nudisté i hledači pokladů. In: E15.cz [online]. Copyright CZECH NEWS CENTER a.s., Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/magazin/opatak-nudiste-i-hledaci-pokladu-856801#>

Opatovice nad Labem – obec v centru východních Čech [online]. Obec Opatovice nad Labem, Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <http://opatovicenadlabem.cz>

Perníková Chaloupka. *Království perníků* [online]. Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://www.pernikova-chaloupka.cz/tema/tema.phtml?id=1519>

Písník Hrádek - ráj nejen pro nudisty. *Turistika.cz. Pro větší zážitek z cest a výletů* [online]. Turistika.cz s.r.o., Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://www.turistika.cz/mista/pisnik-hradek-raj-nejen-pro-nudisty/detail>

Region Kunětické hory [online]. Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné

z: <https://www.masrkh.oblast.cz/>

Restaurace pod Kunětickou horou [online]. Restaurace pod Kunětickou horou s.r.o., Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://www.podkunkou.cz/>

Svazek obcí pod Kunětickou horou [online]. www.infoSystem.cz, Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://svazekpkh.oblast.cz/>

TM Catering – Akce na míru [online]. Tomáš Madák, Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://tmcatering.cz/nase-podniky/rekreacni-areal-duhove-jezero>

Víte, že jezdíte po hrázi z 15. století?. *Český rozhlas Pardubice* [online]. Copyright © 1997–2022 [cit. 25.03.2022]. Dostupné z: <https://pardubice.rozhlas.cz/vite-ze-jezdite-po-hrazi-z-15-stoleti-6027986>

VÝLETNÍ LOĎ ARNOŠT Z PARDUBIC [online]. www.lod.cz - Arnošt z Pardubic a.s., Copyright © 2012–2022 [cit. 19.12.2021]. Dostupné z: <http://www.lod.cz/>

Zdroje obrázky

DROBNÁ, Daniela; MORÁVKOVÁ, Eva. *Cestovní ruch*. Praha: Fortuna, 2004. 205s. ISBN 80-7168-901-7.

Dřevěná zvonice v Sezemicích. *Region Kunětické Hory 21. století* [online]. ŠumavaNet.CZ, Copyright © 2022 [cit. 25.03.2022]. Dostupné z: <https://www.venkov21stoleti.cz/rkh/fr.asp?tab=venkov21rkh&id=264&burl=&pt=TCSE>

Dříteč - Cestujemepocr.cz. *Katalog obcí ČR - Cestujemepocr.cz* [online]. Aspida s.r.o., Copyright © 2010 - 2022 [cit. 01.04.2022]. Dostupné z: <https://www.cestujemepocr.cz/Obec/Detail/3584/Dritec>

Historie. *Opatovice nad Labem – obec v centru východních Čech* [online]. Obec

Opatovice nad Labem, Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://www.opatovicenadlabem.cz/image.php?nid=17849&oid=8179660>

Infopointy. *Region Kunětické Hory 21. století* [online]. ŠumavaNet.CZ, Copyright © 2022 [cit. 25.03.2022]. Dostupné z: <https://www.venkov21stoleti.cz/rkh/infopointy.asp>

Kudy z nudy - Rekonstrukce hradu Kunětická hora vtiskne památce podobu dle návrhu architekta Dušana Jurkoviče. Kudy z nudy - Homepage [online]. CzechTourism, Copyright © 2022 [cit. 01.04.2022]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktuality/rekonstrukce-hradu-kuneticka-hora-vtiskne-pamatce>

Labská stezka [online]. Labskastezka.cz | Labskastezka.cz, Copyright © 2012–2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://www.labskastezka.cz/>

Mapa území. *Svazek obcí pod Kunětickou horou* [online]. www.infoSystem.cz, Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://svazekpkh.oblast.cz/tema/tema.phtml?id=5024>

MAS Region Kunětické hory, z.s.. *eARGI – Databáze MAS* [online]. Ministerstvo zemědělství, Copyright © 2009–2022 [cit. 25.03.2022]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/app/eagriapp/mas/Maps/DetailMapa.aspx?detail=true&guid=B DAB94B1F5124EA78FFA39F0CC85E135>

Publikace. *Region Kunětické hory* [online]. Copyright © 2022 [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://www.masrkh.oblast.cz/tema/tema.phtml?id=10314>

Vesecký kopec. *Region Kunětické Hory 21. století* [online]. ŠumavaNet.CZ, Copyright © 2022 [cit. 25.03.2022]. Dostupné z: <https://www.venkov21stoleti.cz/rkh/fr.asp?tab=venkov21rkh&id=274&burl=&pt=TCSE>

Příloha

I. Formy Cestovního ruchu

Vzdělávací cestovní ruch

Jedná se o cestování za účelem poznávací turistiky, kdy poznáváme nová místa, nové kultury, rozšiřujeme své poznatky. Daní účastníci jsou motivováni získáváním znalostí a dovedností v navštívené destinaci. Vzdělávání v rámci cestovního ruchu je podporováno především informačními tabulemi, infoboxy, vytvářením naučných stezek apod. (Zelenka a Pásková, 2012; Vystoupil a Šauer 2006).

Rekreační cestovní ruch

Přispívá k regeneraci a reprodukci fyzických a duševních sil člověka, přičemž se realizuje ve vhodném rekreačním prostředí jako jsou vody, lesy nebo hory. Jedná se o jednu z prvních a původních forem cestovního ruchu, která i v dnešní době převažuje. V českém prostředí je často zastoupeno chatařením a chalupařením (Zelenka a Pásková, 2012; Ryglová, 2009).

Sportovní cestovní ruch

Spočívá v zájmu o aktivní účast na sportovních činnostech nebo i pasivní účasti na sportovních akcích. Účastníky takovéto formy cestovního ruchu jsou tedy buď diváci nebo sportovci, ať už příležitostní, rekreační, výkonnostní, nebo vrcholový. účastníci mohou být součástí různých škál sportovních akcí od soutěží, přes soutěže, závody, či akcí masového typu jako například mistrovství světa nebo olympijské hry (Zelenka a Pásková, 2012; Ryglová, 2009).

Stimulační cestovní ruch

Hlavním cílem této formy je odměna za dosažené pracovní výkony a stimulace zaměstnance k vyššímu pracovnímu výkonu. Nejčastější náplní ve sféře cestovního ruchu bývají zájezdy pro zaměstnance placené jejich organizací. Tyto pobyty mohou být zaměřeny i pracovní a zahrnovat různé odborné semináře, školicí programy nebo exkurse (Zelenka a Pásková, 2012; Vystoupil, Šauer, 2006).

Léčebný a lázeňský cestovní ruch

„Využívá přírodní léčivé zdroje a je zaměřen na léčbu, prevenci, relaxaci, celkovou obnovu fyzických a duševních sil jednotlivce.“ (Ryglová, 2009, s. 13). Charakterizuje ho pobyt v lázních nebo jiných přizpůsobených střediscích a využívání léčebných procedur za pomoci přírodních zdrojů jako například moře, vysoká nadmořská výška, minerální prameny, termální koupele, bahenní zábaly atd., pro účely zlepšení životosprávy (Zelenka a Pásková, 2012).

Kulturní cestovní ruch

„Společným znakem kulturního cestovního ruchu je poznávání jiných kultur, zvyků, tradic, způsobu života, náboženství apod.“ (Vystoupil a Šauer, 2006, s. 35). Cílem návštěvníků jsou i kulturní akce (koncerty, opery, balet apod.), nebo stavby a artefakty spojené s historií (Zelenka a Pásková, 2012).

Ekonomický cestovní ruch

Vystoupil a Šauer (2006) uvádí jako příklad ekonomicky orientovaného cestovního ruchu obchodní cestovní ruch, který zahrnuje obchodně i jinak profesně zaměřené služební cesty, zahrnujících různé typy obchodního jednání mezi firmami, či jednání mezi institucemi a organizacemi, řešení obchodních kontraktů, jednání managementu apod.

Další formou je i kongresová turistika zahrnuje soubor činností, zaměřených na výměnu vědeckých a odborných poznatků a zkušeností spojených s cestováním a pobytem účastníků v kongresovém místě. Zároveň jde i o nabídku doprovodných programů v rámci využití volného času (Ryglová, 2009).

Venkovský cestovní ruch

„Forma cestovního ruchu, jejíž aktivity jsou bezprostředně spjaty s přírodou, krajinou a venkovským prostředím. Vyjadřuje zájem městských obyvatel o volnou, zachovalou přírodu. Pobyt je spojený se snahou po tvůrčí činnosti a odpočinku.“ (Ryglová, 2009, s. 132). Podle Ryglové (2009) venkovský cestovní ruch napomáhá k decentralizaci turistů a zabraňuje tak neodvratným negativním dopadům masové turistiky, která vede hlavně k devastaci krajiny a snížení kvality produktu.

Přitažlivost venkovského cestovního ruchu je založena na atmosféře – kvalitě vzduchu,

tichu, klidu, dále neobyčejnými činnostmi a tradicemi, rozmanitou faunou a flórou. Rozvoj souvisí s rozvojem venkova, budováním pěších tras a cyklotras, farem, místních muzeí, skanzenů, revitalizací a rozvíjením tradičních řemesel, udáváním a obnovou menších ubytovacích a stravovacích zařízení (Zelenka a Pásková, 2012).

Venkovská turistika s sebou nese plno významů, např. zachování, obnovy a rozvoj venkovského prostoru, vytváření pracovních příležitosti, stabilizuje venkovské obyvatelstvo a přispívá k omezení migrace obyvatel do měst, napomáhá rozvoji podnikatelských aktivit a přináší tak do obcí a malých měst potřebný rozvojový kapitál a zlepšuje rozvoj infrastruktury a kulturní úroveň obce (Ryglová, 2009).

Agroturistika

Jedná se o formu venkovského cestovního ruchu, který spočívá v pobytu na venkově v zařízeních soukromého typu, jako jsou rodinné farmy, usedlosti, chaty, chalupy, sruby, přičemž hlavním cílem je poznání alternativního způsobu života, který je v blízkém kontaktu s přírodou. Náplní takového pobytu je spoluúčast na zemědělských činnostech, seznamováním se s původními technikami výroby produktů, jízda na koni, chov hospodářských zvířat, jejich krocení atd. Typické je i využití místních zdrojů a surovin a blízký sociální kontakt účastníků s rezidenty a jejich životním stylem (Zelenka a Pásková, 2012).

Ryglová (2009) uvádí, že agroturistice se věnují lidé, kteří nemají vztah k technologickému stylu života. Agroturistiku tak vykonávají zejména venkovské rodiny a podnikatelé v zemědělské výrobě za účelem dodatečného finančního zdroje a k udržení nebo rozšíření dané činnosti. Důležitým aspektem pro návštěvníky kulturní bohatství venkova, jako jsou kostely, hrady, zámky, lidové umění nebo tradice a obyčeje společně s tradičními aktivitami (pěší túry, sbírání hub a plodů, pozorování zvěře, folklórní slavnosti).

II. Terminologie cestovního ruchu

Cestovatel

Širší pojem pro účastníka cestovního ruchu, který cestuje se silnou motivací objevovat, poznávat, procítit, prožít (Zelenka a Pásková, 2012).

Turista

Podle UNWTO – „*cestující, který se zdrží v navštíveném místě alespoň 24 hodin za účelem využití volného času a v tomto místě též přespí v hromadném nebo soukromém ubytovacím zařízení.*“ (Zelenka a Pásková, 2012, s. 578-579). Netráví však v destinaci déle než 1 rok (Ryglová, 2009).

Turistika

Část cestovního ruchu, která je spojena s pohybovou aktivitou účastníků vlastní silou (např. horská turistika, cykloturistika, vodní turistika apod.) (Ryglová, 2009).

Výletník

„*Dočasný návštěvník, který se v navštíveném místě nebo zemi zdrží pouze jeden den, tedy bez přenocování.*“ (Zelenka a Pásková, 2012, s. 623).

Návštěvník

„*Jakákoliv osoba, která cestuje do jiného místa, než je místo jejího běžného pobytu na dobu nepřevyšující 12 po sobě jdoucích měsíců, přičemž účel návštěvy je jiný než výkon činnosti obměňované z navštíveného místa.*“ (Zelenka a Pásková, 2012, s. 372).

Rezident

Neboli stálý obyvatel je opak návštěvníka. Osoba, která je občan nebo cizinec jakékoliv národnosti, sídlící v dané zemi více než 1 rok (Zelenka a Pásková, 2012). Podle Zelenky a Páskové (2012) je jedním ze základních principů udržitelnosti cestovního ruchu. V rámci domácího cestovního ruchu se jedná o osobu, která alespoň 6 měsíců žije na jednom místě. (Ryglová, 2009).

Mikroregion

Ryglová definovala mikroregion jako „*sdružení několika obcí za účelem dosažení společného cíle.*“ (Ryglová, 2009, s. 31). Typickým znakem takového svazku je vznik z vlastní iniciativy, nikoliv příkazem nadřízeného orgánu nebo ze zákona. Mikroregion je malé území, které je vymezené buď přirozeným přírodním reliéfem krajiny, nebo historicky danými oblastmi jako jsou například chráněné krajinné oblasti, turisticky zajímavá místa, či historicky existující různá seskupení obcí (Ryglová, 2009). V ČR jsou tyto spolky často vytvářeny za účelem získání společné podpory pro čerpání prostředků

ze státních fondů a z fondů EU. V rámci cestovního ruchu umožňují mikroregiony efektivnější koordinaci rozvoje, jako zlepšení infrastruktury CR (cestovního ruchu), návštěvnického managementu a marketingu CR. Z hlediska cestovního ruchu je hlavním důvodem sdružení obcí do mikroregionů možnost společného čerpání prostředků na jeho rozvoj (Zelenka a Pásková, 2012).

Místní akční skupina

MAS – tvoří ji společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy. Ti spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z EU. Cestovního ruchu se tato podpora může týkat například v rámci budování cyklostezek nebo revitalizaci venkovského prostoru (Pásková a Zelenka, 2012).

III. Obrázková příloha

Obr. 8 - Infopoint obce Sezemice (Region Kunětické hory 21. století - <https://www.venkov21stoleti.cz/rkh/infopointy.asp>)

V dávné geologické minulosti vypadala krajina v okolí Kunětické hory jinak - dokonce i Labe teklo jinudy než dnes. Jeho tok se od severu stácel na západ kratší cestou údolím tzv. Bohdanečské brány. Teprve po poklesech v okolí Pardubic a Sezemice změnila řeka svůj tok dnešním směrem. Opravdu husté osídlení se v regionu vytvořilo až s příchodem kultur popelnicových polí (od 12. století př.n.l.), které osídly i místa do té doby neobývaná. První byli lidé kultury lužické. Jejich sídliště a pohřebiště nacházíme jak podél řeky Labe: Dříteč, Ráby, Brozany, okolí Kunětické hory a řada dalších, tak podél Loučné a v jejím okolí. Bohatost archeologických nálezů a historických staveb stojí za návštěvu.

Dašice 1

Měšťanské domy z přelomu 18. a 19. století. Dnešní podoba **Kostela Narození Panny Marie** je z roku 1548. Zajímavou stavební památkou je i **novorenesanční budova mlýna**. Ve mlýně pracují již 70 let dvě ležaté Kaplanovy turbíny.

2

Dříteč 2

Dřítečský **kostel sv. Petra a Pavla** pochází z roku 1336. Dnes jsou uvnitř malby z roku 1952 od malíře Vokolka.

Hrad Kunětická hora 3

Hrad dal postavit v letech 1421 – 1423 hejtmán Diviš Bořek z Milevínka. Na konci 15. a v první polovině 16. století jej Pernštejnové proměnili v důmyslně opevněný mohutný hrad. Jádro

3

hradu tvoří rekonstruovaný palác s uzavřeným vnitřním nádvořím, vysokou kruhovou věží a samostatně stojící **kaple sv. Kateřiny**. Prostory hradního paláce slouží výstavním účelům, rozlehlé vnitřní nádvoří vytváří v turistické sezóně romantickou kulisu skupinám historického šermu či ukázkám výcviku dravých ptáků.

Kunětické 4

Dominantou Kunětic je **kostel sv. Bartoloměje**. Po stranách obloúk kostelní lodi je část dochovaných fresek z dob Karla IV. Po požáru r. 1794 byl kostel novogoticky restaurován r. 1897 Fr. Schmoranzem.

4

Libišany

Severovýchodně od obce v místě zvaném Na bahnech byly objeveny **kolové stavby a sídliště z mladší doby kamenné**.

Moravany 5

Barokní kostel sv. Petra a Pavla z roku 1782.

Ráby

Lovčí zámek na severním okraji obce postavil baron Drasche r. 1882, včetně hřbitvy. Dnes je znám jako Perníková chaloupka.

Sezemice 6

Zachovanou památkou je **kostel Nejsvětější Trojice**. **Dřevěná osmiboká zvonice** blízko kostela je z první poloviny 16. století. V Sezemících se také zachovalo několik krásných domovních štítů ve stylu selského baroka.

Slepotic

V kostelní zdi kostela **Povýšení Svatého Kříže** jsou zasaženy pískovcové náhroby rytířů ze Slepotic ze 16. století.

Staré Ždánice 7

Kostel sv. Václava založen v 1. polovině 14. století. Zajímavostí je na severní straně přistavěná masivní hranolová věž s cimbuřím, zakončená kamenným jehlanem.

Technické památky

Kunětické

Vojenský most přes řeku Labe byl postaven v r. 1947 z prostředků UNRRA.

Němčice

Obloukový most z roku 1934.

Opatovický kanál 8

Výbudován Pernštejnou v letech 1498 až 1514. Kanál je dlouhý 32,7 km a jeho šířka je od 1,5 do 15 m. Jedná se o významné technické dílo rané renesance. Zachovalé mosty přes **Opatovický kanál** ze 16. století lze spatřit v Opatovicích nad Labem a Starých Ždánicích.

Srch 9

Renesanční **Vodárnu**, pocházející z roku 1515, nechali postavit páni z Pernštejna. Ze studny byla voda odváděna dřevěným potrubím (i pod řekou Labe) do kašny na pardubickém náměstí a do zámku.

5

6

MAS Region Kunětické hory, o.s.

Perníková chaloupka, Ráby 38,
533 52 Staré Hradiště
e-mail: info.region@volny.cz
www.masrkh.oblast.cz

TIC regionu:

Turistické informační centrum Děda Vševeda
Pohádkový svět u Kunětické hory 38
533 35 Ráby, tel: (+420) 466 612 474
http://www.pernikova-chaloupka.cz
e-mail: info@pardub.cz

Obr. 9 - Propagační materiál Historie (MAS Region Kunětické hory - <https://www.masrkh.oblast.cz/tema/tema.phtml?id=10314>)

ZAJÍMAVÉ AKTIVITY V REGIONU

Neziskové a podnikatelské subjekty spolu s veřejnými subjekty spolupracují především v oblasti prezentace regionu, cestovního ruchu, sportovních a relaxačních aktivit a zkužitování životních podmínek obyvatel. Využití nabízených kvalitních služeb lze spojit s návštěvou uvedených areálů a případnou ochutnávkou místních produktů či načerpání nových zážitků a nápadů.

Návštěvy areálů je nutno předem dohodnout na uvedených kontaktech s provozovateli. V případě neuvedení kontaktů lze vyjednat návštěvu prostřednictvím centrály Regionu Kunětické hory.

ZEMĚDĚLSKÉ AREÁLY

Ladislav Soukal - Areál v katastrech obcí Rokytno a Borek. Zaměřen na obiloviny, krmiva, koření, zeleninu a semena.

Farma Srch, a.s. - Základem hospodaření farmy je pěstování obilovin, olejnin a produkce osiv. Významnou aktivitou firmy je využití výkonné zemědělské techniky formou služeb pro ostatní zemědělce.

Zdeněk a Libor Seidloví - Rostlinná a živočišná výroba, orientace na chov koní a drobného zvířectva. Jako přidruženou výrobu zajišťují provádění kovoobráběčských prací.

Firma ZEAS, a.s., Staré Hradiště - Hospodaří v oblasti rostlinné a živočišné výroby. V rámci přidružené výroby poskytují mnoho dalších služeb: opravy a prodej zemědělských strojů, obhospodařování zemědělské půdy ostatních vlastníků. www.zeas.cz

Karel Řeháček - Hospodaří v oblasti rostlinné a živočišné výroby. Zaměřen na obiloviny, řepku olejku, slunečnice, hrách, kukuřici, chov prasat.

Agrospol Hostovice, a.s. - V současné době firma hospodaří na pozemcích o rozloze více než 2 tis. ha zemědělské půdy. Dále pěstuje ovoce v sadech. www.agrospol-hostovice.cz

PODNIKATELSKÉ AKTIVITY

Ing. Bronislav Danel - DABRO - Prodej zařízení na výrobu kávy, pražení a prodej vlastní směsi kávy pod značkou Danielscoffee. V areálu v obci Rokytno možno navštívit podnikovou prodejnu. www.danielscoffee.com

Kam na Pardubicku, s.r.o. - Firma provozuje Muzeum perníku v Ráběch u Pardubic. Objekt muzea se nachází v bývalém Loveckém zámku. Muzeum perníku a pohádek "Perníková chaloupka" s turistickými službami a atrakcemi pro rodiče s dětmi. Otevřeno každý den. V Pohádkovém areálu se nachází také informační centrum, turistická ubytovna a občerstvení. www.pernikova-chaloupka.cz

GREENGOLF Pardubice, a.s. - Golf & Spa Resort Kunětická hora je dynamicky se rozvíjející areál golfového hřiště mistrovských parametrů, včetně veškerého zázemí pro sport, ubytování, relaxaci a kongresovou turistiku. www.gckh.cz

Jan Křivka & syn - Firma poskytuje kvalitní služby truhlářské výroby na zakázku v obci Spojil.

AGROTURISTICKÉ A JEZDECKÉ AREÁLY

OS Apolenka - centrum pro hiporehabilitaci a agroturistiku - Nezisková organizace provozuje areál v obci Spojil. Nabízí služby odborné hiporehabilitace, výuku a vyjížďky na koních. Připravuje volnočasové aktivity pro mládež. Pořádá závody a účastní se se svými zvířaty společenských akcí. www.apolenka.org

Veřejná jízďárna Zlatá podkova v Ráběch - Veřejná jízďárna zajišťuje projížďky na koních v okolí Kunětické hory. Se svými koňmi zajišťuje program společenských akcí v regionu.

Jezdecký klub Staré Ždánice - Jezdecký klub ve Starých Ždánicích poskytuje servis svým členům, zajišťuje projížďky na koních při konání lidových a společenských akcí.

CPK-Chrpa - Neziskové sdružení, provozující areál v Rokytně, se zabývá přípravou koní pro hiporehabilitaci.

Myslivecké sdružení Choteč - Časy
Občanské sdružení ve své honitbě zajišťuje veškerou péči o lesní zvěř, spolupracuje v oblasti ochrany a zachování životního prostředí.

Mateřská škola Staré Ždánice - součástí MŠ je Ekologická školní zahrada Zelená oáza. www.starezdanice.cz/skola

Aeropark Pardubice - letecké muzeum Ing. Jana Kašpara. Unikátní letouny z počátku 20. století. Provozování létajícího cirkusu, představení Báječní muži na létajících stojících, aj. www.aeropark.cz

MAS Region Kunětické hory, o.s.
Perníková chaloupka, Ráby 38,
533 52 Staré Hradiště
e-mail: info.region@volny.cz
www.masrkh.oblast.cz

TIC regionu:
Turistické informační centrum Děda Vševeda
Pohádkový svět u Kunětické hory 38
533 35 Ráby, tel: (+420) 466 612 474
<http://www.pernikova-chaloupka.cz>
e-mail: info@pardub.cz

Obr. 10 - Propagační materiál Zajímavé aktivity (MAS Region Kunětické hory - <https://www.masrkh.oblast.cz/tema/tema.phtml?id=10314>)

PŘÍRODA

Region leží v úrodném Polabí, čímž je dán jeho jednotný charakter území – převážně rovinnatý terén s převládajícími zemědělskými plochami, místy lesními plochami. Výraznou dominantou regionu je Kunětická hora se stejnojmenným hradem. Vrchol této znelcové hory vystupuje 82 m nad okolní rovinnatou krajinou a dále čtí vodní toky: Loučá, Labe, Novohradka, Ladrantka. V oblasti je několik přírodních rezervací a přírodních památek. Řeka Labe a její přítoky jsou domovem většího počtu ryb. V rybnících je přirozeně chován kapr obecný, štika, lín a candát. Z významnějších obojživelníků zde žije mlok skvrnitý, blatnice skvrnitá. Oblast se řadí mezi přední regiony ČR především z hlediska bohatosti druhů ptáků. Evropsky významných lokalit v rámci Soustavy chráněných území Natura 2000 v České republice, je navržena k zapsání do národního seznamu území Kunětické hory. Na daném území je navržena ptáčí oblast – Komárov.

Baroch
Přírodní rezervace Baroch leží jižně od obce Hrobice. Ochrana významného rybníku - házdíště ptachva a přilehlých slatinných luk s bohatou květenou a zvířenou.

Hrozná
Přírodní památka Hrozná leží na pravém břehu Labe v blízkosti obce Opatovice nad Labem. Tvoří ukázkou přirozených společenstev živočichů a rostlin v Polabí.

Kunětická hora
Osamělá znelcová kupa (295 m) – dominanta Polabí. Chráněná významná geologická, mineralogická a botanická lokalita (26,87 ha). Patří k nejdále vystupujícím vulkanickým tělesům třetihorního stáří v Českém masivu. Hora nebyla nikdy sopkou, křídové usazeniny (slínovce) byly vlivem žhavé lávy vypáleny v porcelanitu a skvrnitě spílosity. Náleží vzácných minerálů.

Tůň u Hrobic
Přírodní památka Tůň u Hrobic leží na pravém břehu Labe mezi elektrárnou Opatovice a obcí Hrobice. Staré Labské rameno, představuje ukázkou zbytku polabské krajiny.

Úhřetická Lhota
Podél náhonu Zmínka leží lužní les s výskytem vzácných rostlin.

Vesecský kopec
Nejvyšší písečná duna v Čechách. Převyšuje okolí o 20 m.

Libišanské louky
Chráněné slatinné louky a rákosiny. Známa botanická lokalita.

Písník u Opatovic
Jedna z posledních chráněných lokalit výskytu sysla obecného ve východních Čechách.

Přesyp u Malolánského
Se nalézá v lese západně od obce Veská. Toto zvlášť chráněné území je zajímavé především geologicky. Jde o zalesněné písečné duny.

Přesypy u Rokytna
Po pravé straně silnice z Rokytna do Býště se rozkládá chráněné území "Písečné přesypy u Rokytna" o rozloze 7,19 ha. Je to lokalita přírodních útvarů porostlých borovým lesem a sestává se ze 14 vln různých tvarů a velikostí. Jedná se o nejvýznamnější lokalitu navátých písků ve východním Polabí.

Staré Ždánice - Ekozahrada „Zelená oáza“
Nachází se v areálu Waldorfské mateřské školy v obci.

MAS Region Kunětické hory, o.s.
Perníková chaloupka, Ráby 38,
533 52 Staré Hradiště
e-mail: info.region@volny.cz
www.masrkh.oblast.cz

TIC regionu:
Turistické informační centrum Děda Věšeda
Pohádkový svět u Kunětické hory 38
533 35 Ráby, tel: (+420) 466 612 474
http://www.pernikova-chaloupka.cz
e-mail: info@pardub.cz

Obr. 11 - Propagační materiál Příroda (MAS Region Kunětické hory - <https://www.masrkh.oblast.cz/tema/tema.phtml?id=10314>)

Obr. 12 - Trasy cyklostezek (Labská stezka - <https://www.labskastezka.cz/>)